
FINANCIEEL VERSLAG 2015

Verslag van de Raad van Bestuur en van het college van commissarissen
en van de commissaris-revisor aan de algemene vergadering van de vennoten

---

Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel

— Raad van Bestuur 2015 —

BEHEERSORGANEN

De Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel is een publiekrechtelijke vereniging die gebonden is aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door een beheerscontract dat om de 5 jaar de respectieve verbintenissen en plichten van elk van de beide partijen vaststelt. De Maatschappij wordt bestuurd en beheerd door de Raad van Bestuur, het Beheerscomité en de bestuurder - directeur-generaal.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is belast met het opstellen van de begroting van de maatschappij, met het opstellen van de jaarrekeningen, met het sluiten van het beheerscontract met de Gewestregering en met de controle van de goede uitvoering ervan, alsook met het goedkeuren van de collectieve overeenkomsten waarover door de bestuurder - directeur-generaal onderhandeld wordt. Het is ook de Raad van Bestuur die de overeenkomsten met de overheid sluit, alsook overeenkomsten en conventies die de MIVB verbinden voor bedragen die hoger liggen dan 2.479.000 EUR, en die de Raad beraadslaagt over elke vraag die niet onder de bevoegdheid van de andere organen valt.

De heren	Th. RYCKALTS	<i>voorzitter</i>
	V. CORDIER	<i>ondervoorzitter</i>
	Br. de MEEÛS	<i>bestuurder - directeur-generaal</i>
	Kr. LAUWERS	<i>adjunct-directeur-generaal</i>
	R. BARGHOUTI	<i>bestuurder</i>
	D. DE BACKER	<i>bestuurder (1)</i>
	H. DE GEEST	<i>bestuurder</i>
	D. DELBECQUE	<i>bestuurder</i>
Mevrouw	D. DE VALKENEER	<i>bestuurder (2)</i>
De heer	I. DÖNMEZ	<i>bestuurder</i>
Mevrouw	E. ELOY	<i>bestuurder</i>
De heren	L. HACKEN	<i>bestuurder</i>
	V. HENDERICK	<i>bestuurder</i>
Mevrouw	V. LIBERT	<i>bestuurder (2)</i>
Mevrouw	M. LOBJOIS	<i>bestuurder (2)</i>
Mevrouw	O. MARGAUX	<i>bestuurder</i>
De heren	N. MONSEMPO	<i>bestuurder</i>
	P. SIMON	<i>bestuurder (3)</i>
	H. SIMONS	<i>bestuurder (3)</i>
Mevrouw	S. TEMMERMAN	<i>bestuurder</i>
De heren	D. COPPENS	<i>bestuurder (4)</i>
	R. TIMMERMANS	<i>bestuurder (4)</i>
	G. VAN HECKE	<i>bestuurder (4)</i>
	K. LOWETTE	<i>opdrachthouder van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (5)</i>
	A. GUENNED	<i>commissaris van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (6)</i>
	V. RIGA	<i>commissaris van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (6)</i>

(1) T.e.m. 26.5.2015.

(2) Vanaf 3.9.2015.

(3) T.e.m. 2.9.2015.

(4) Woont de Raad van Bestuur en het Beheerscomité bij met raadgevende stem.

(5) Lid van het Beheerscomité; woont de Raad van Bestuur bij met raadgevende stem.

(6) Woont de Raad van Bestuur en het Beheerscomité bij met raadgevende stem en controleopdracht.

Beheerscomité

Het Beheerscomité oefent de hoge bestuurstaken uit in het beheer van de maatschappij. Het stelt de uitbatingsbegroting voor aan de Raad van Bestuur en ziet toe op de uitvoering ervan. Het stelt de maandrekeningen op, geeft toestemming voor de leningen en de kredietopeningen, sluit de overeenkomsten die de MIVB verbinden voor bedragen van meer dan 743.680 EUR en minder dan 2.479.000 EUR, huurt en verhuurt alle onroerende goederen, neemt beslissingen in verband met de aankoop en de vervreemding van onroerende goederen, verstrekt toestemming voor alle gerechtelijke vervolgingen ...

De heren	Th. RYCKALTS	<i>voorzitter</i>
	V. CORDIER	<i>ondervoorzitter</i>
	Br. de MEEÛS	<i>bestuurder - directeur-generaal</i>
	Kr. LAUWERS	<i>adjunct-directeur-generaal</i>
	V. HENDERICK	<i>bestuurder</i>
Mevrouw	O. MARGAUX	<i>bestuurder (1)</i>
De heren	P. SIMON	<i>bestuurder (2)</i>
	D. COPPENS	<i>bestuurder (3)</i>
	R. TIMMERMANS	<i>bestuurder (3)</i>
	G. VAN HECKE	<i>bestuurder (3)</i>
	K. LOWETTE	<i>opdrachthouder van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (4)</i>
	A. GUENNED	<i>commissaris van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (5)</i>
	V. RIGA	<i>commissaris van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (5)</i>

(1) Vanaf 10.9.2015.

(2) T.e.m. 2.9.2015.

(3) Woont de Raad van Bestuur en het Beheerscomité bij met raadgevende stem.

(4) Lid van het Beheerscomité; woont de Raad van Bestuur bij met raadgevende stem.

(5) Woont de Raad van Bestuur en het Beheerscomité bij met raadgevende stem en controleopdracht.

In 2007 heeft het Beheerscomité in zijn midden opgericht:

- een Auditcomité – belast met de gespecialiseerde opvolging van de rekeningen van de onderneming;
- een Verloningscomité – belast met het voorstellen van verloningen voor de bestuurders en de twee leden van de Algemene Directie van de onderneming.

Bestuurder - directeur-generaal

De bestuurder - directeur-generaal is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de maatschappij. Daartoe is hij belast met het uitvoeren van de beslissingen getroffen door de Raad van Bestuur en het Beheerscomité, hij verricht de bestellingen en sluit de overeenkomsten die de maatschappij verbinden voor bedragen die kleiner zijn dan 743.680 EUR. Hij ontvangt alle bedragen die aan de maatschappij verschuldigd zijn, hij voert de onderhandelingen over de collectieve arbeidsovereenkomsten met de vertegenwoordigers van het personeel enz.

Algemene vergadering

De algemene vergadering keurt de jaarrekeningen goed. Ze verleent decharge aan de Raad van Bestuur en aan het College van commissarissen voor de rekeningen voor de uitvoering van hun mandaat.

De algemene vergadering bestaat uit de eigenaars van de aandelen in het kapitaal van de maatschappij, elk maatschappelijk aandeel geeft recht op één stem. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest houdt 139.000 maatschappelijke aandelen (99,28%), "Brussel Infrastructuur Financiering" (dochtermaatschappij van de GIMB) houdt er 1.000 (0,72%).

College van commissarissen voor de rekeningen

Het College van commissarissen voor de rekeningen houdt toezicht op de verrichtingen van de maatschappij. De commissarissen kunnen kennis nemen van de boeken, van de briefwisseling, van de verslagen en over het algemeen van alle stukken en bescheiden van de maatschappij. Elk semester wordt hen een staat overhandigd die de toestand van haar actief en passief weergeeft. Ze ontvangen jaarlijks, een maand vóór de gewone algemene vergadering, alle stukken die noodzakelijk zijn voor het toezicht op de stukken.

De heren Ph. BARETTE, *directeur van de Directie Beleid van Mobiliteit Brussel - BUUV van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*.
W. STOEFS, *inspecteur-generaal van Financiën van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*.
Ph. GOSSART, *bedrijfsrevisor*.

Commissaris-revisor

De commissaris-revisor bevestigt dat de boekhoudkundige documenten opgesteld zijn volgens de wettelijke vereisten en, als het de jaarrekening betreft, dat die een getrouw beeld geeft van de maatschappij.

CABINET MAZARS, vertegenwoordigt door de heren Ph. Gossart et L. Acke, *bedrijfsrevisoren*.
CABINET RSM, vertegenwoordigt door mevrouw V. Maricq en de heer J.-F. Nobels, *bedrijfsrevisoren*.

Naar aanleiding van de beslissing van Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 3 september 2015 werden een nieuwe Raad van Bestuur en een nieuw Beheerscomité aangesteld. Op 8 september 2015 hebben de bestuurders aan de Regering de twee bestuurders voorgesteld die in het Beheerscomité moeten zetelen.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN VAN HET BEHEERSCOMITÉ

.....
Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel

DEKKINGSGRAAD ESR 95

43,14%

COMMENTAAR OP DE JAARREKENING

De maatschappij stelt niet alleen haar wettelijke jaarrekening voor conform de wetgeving van toepassing op de handelsvennootschappen, maar ook exploitatie- en investeringsrekeningen, waarin de kosten en opbrengsten volgens de bestemming ervan uitgesplitst worden. Die statutaire analytische rekeningen maken het mogelijk niet alleen de werking van de “exploiterende” maatschappij van een geïntegreerd vervoersnet per tram, bus en metro op te volgen, maar ook het onderhoud en de vernieuwing van de investeringen die het samenstellen. Het zijn die analytische rekeningen die in het volgend commentaar behandeld worden conform artikel 96 van het Wetboek van Vennootschappen.

Er dient te worden genoteerd dat er betreffende de risico's en onzekerheden geen enkele gekende omstandigheid is die een noemenswaardige invloed kan hebben op de ontwikkeling van de onderneming, afgezien van onderstaande elementen.

Dekkingsgraad

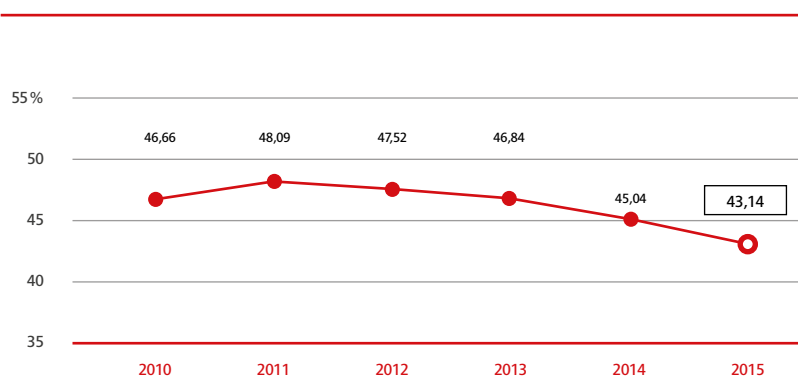
De MIVB volgt de evolutie van de dekkingsgraad ESR 95.

De dekkingsgraad ESR 95, die wordt berekend volgens de methodologie vooropgesteld door het Instituut voor de Nationale Rekeningen, die niet alle rubrieken van de kosten en de opbrengsten in rekening brengt, bedraagt 43,14% in 2015. In die berekening werd de dotatie voor het verbeteren van het aanbod als een subsidie en niet als een vergoeding voor transportprestaties beschouwd.

Volgens de verordening ⁽¹⁾ van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR) in de Europese Unie, moeten die worden aangepast volgens een nieuwe versie van het Europees boekhoudsysteem: ESR 2010. Die volgt op de vorige versie: ESR 95. Die nieuwe methodologie zal in de toekomst worden gevolgd.

Hierna de historiek sinds 2010, berekend volgens die methodologie:

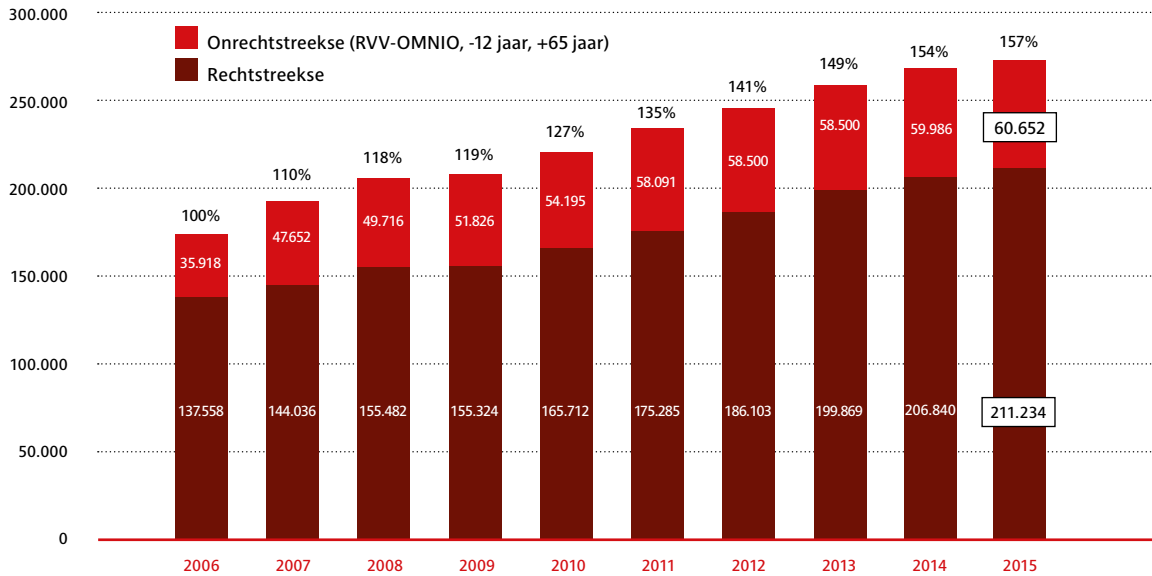
Dekkingsgraad ESR 95 (en %)

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21.5.2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

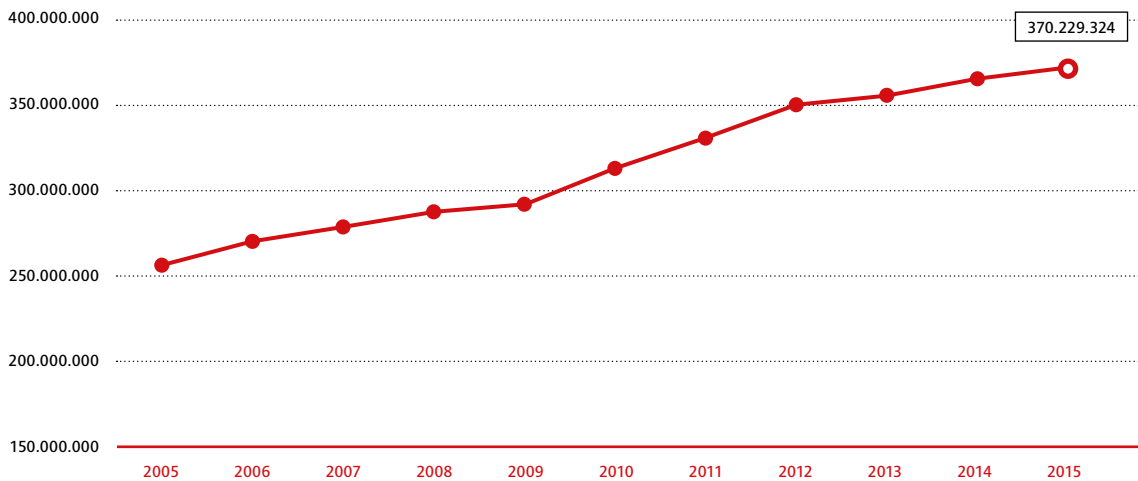
Verkeersontvangsten (in duizenden euro)

Het boekjaar wordt gekenmerkt door een aangroei van de verkeersontvangsten, die oplopen tot 272 miljoen EUR. Dit is een opmerkelijke evolutie, zoals afgebeeld op de onderstaande grafische voorstelling (+ 57 % in 10 jaar).

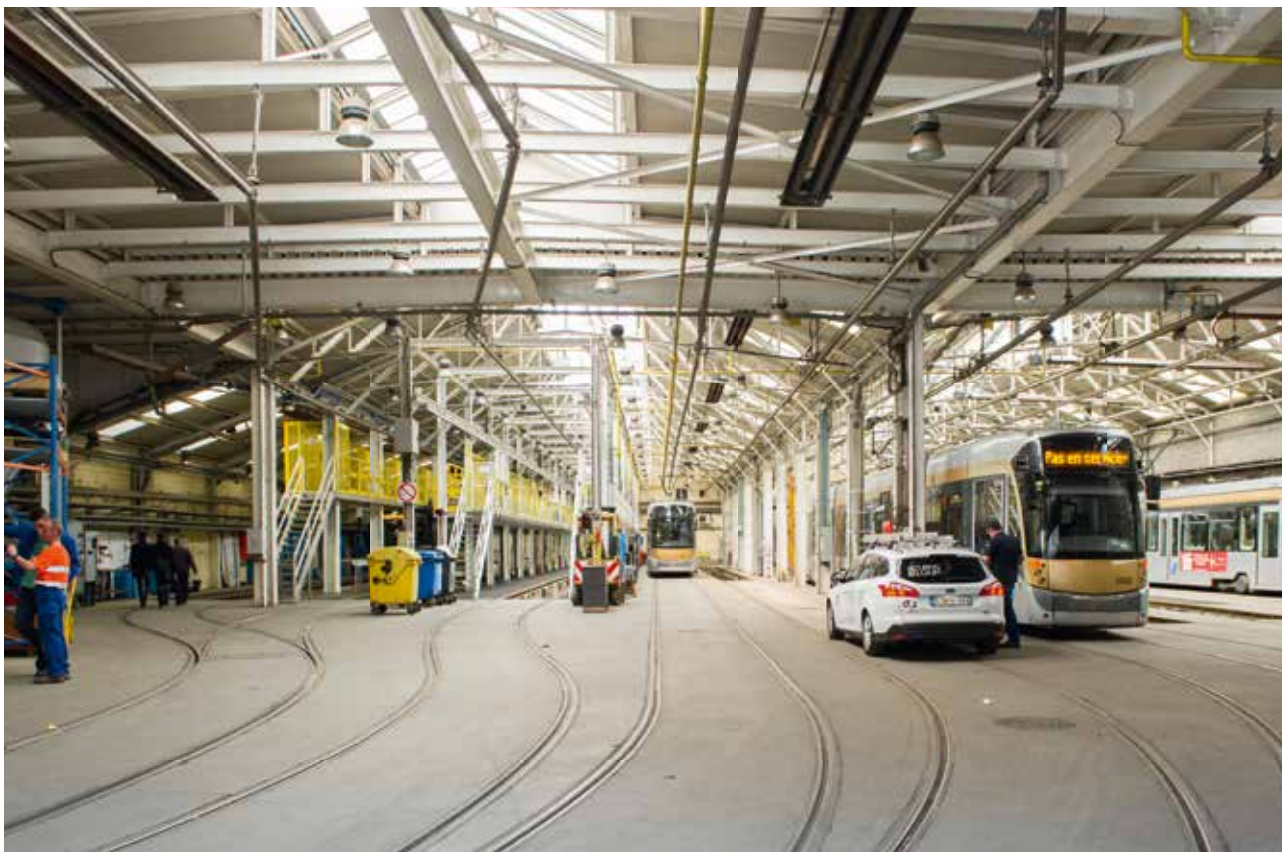

De verdere evolutie van de ontvangsten, gelieerd aan de toegepaste tarieven en aan het gebruik van het netwerk, is echter onzeker en de maatschappij moet zich voorzichtig opstellen en de beheersing van de evolutie van haar kosten nastreven.

Evolutie aantal reizen

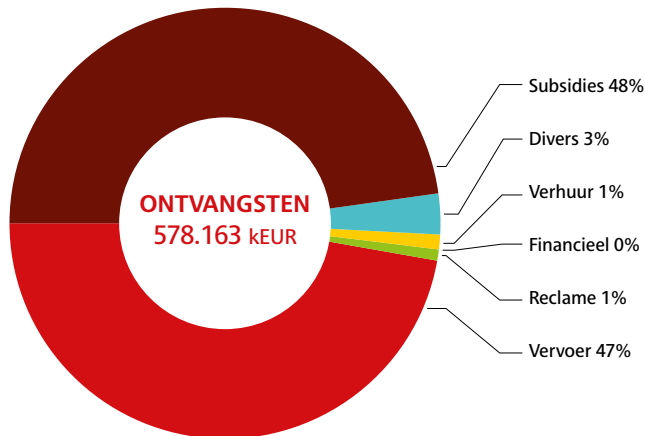

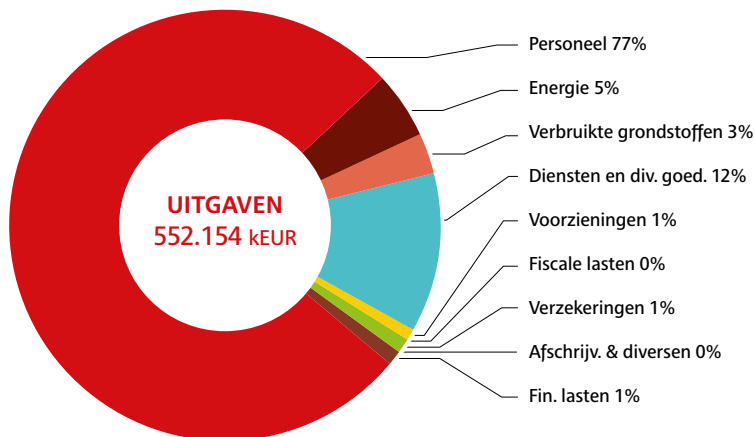

Werkingsrekening (in duizenden euro)

DE OPBRENGSTEN WORDEN ALS VOLGT UITGESPLITST :

ZE MOETEN ECHTER IN VERBAND GEBRACHT WORDEN MET DE OVEREENSTEMMENDE EXPLOITATIEKOSTEN :

De loonmassa in werking vertegenwoordigt 77 % van de exploitatiekosten voor een totaalbedrag van 428 miljoen EUR. In 2014 was dat 74 %.

Dit bedrag dekt de bezoldigingen en de wettelijke en extrawettelijke sociale lasten, met inbegrip van de kosten voor aanvullende pensioenen, brugpensioenen en conventionele afdankingen voor een belangrijke groep personeelsleden die niet meer actief is, of rechthebbenden van die personeelsleden.

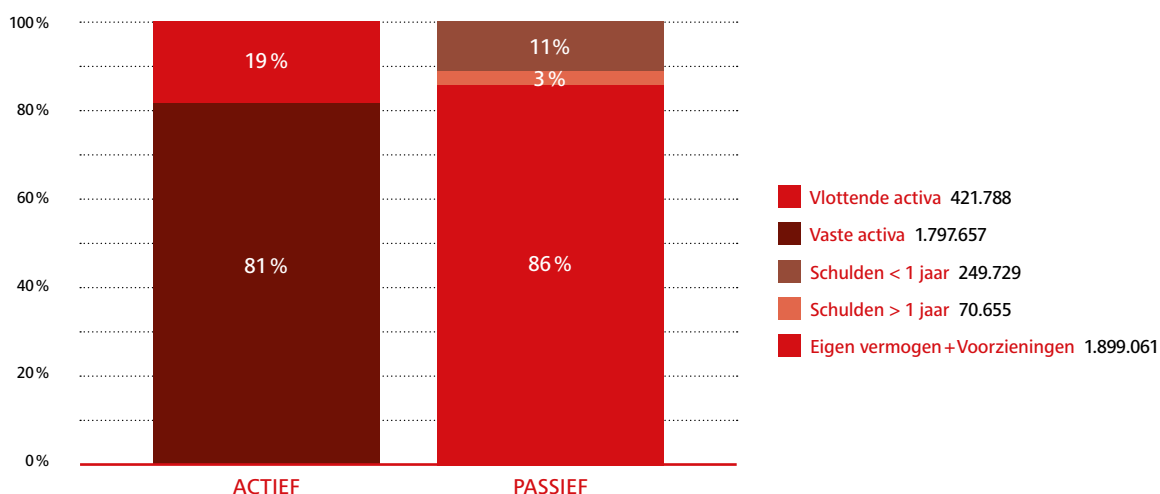
De kosten voor onderhoud, tractie-energie en bevoorrading bereiken een totaal van 106 miljoen EUR.

We onderstrepen nog twee uitzonderlijke maatregelen die de rekening 2015 in het bijzonder beïnvloed hebben :

- de sterke daling van de energiekosten (-13 % voor elektriciteit en -15 % voor stookolie);
- de aanpassing van het financieringsfonds van de groepsverzekering afgesloten voor het personeel. Ingevolge de evolutie van de sterftetabellen moest het bedrag van de te storten premies immers opnieuw gewaardeerd worden en werd er een aanvullend bedrag gestort aan de verzekeraar teneinde de beloften van individuele pensioenen te dekken.

De balans van de maatschappij staat hieronder in grote posten.

Balans 2015 (bedragen uitgedrukt in duizenden euro)

Om het onderzoek van die balans te vergemakkelijken, worden sommige posten hieronder gedetailleerd.

De maatschappij heeft geen filialen.

De maatschappij bezit aanzienlijke voorraden wisselstukken omdat ze instaat voor het onderhoud van haar exploitatiewerktuigen.

Er werden substantiële investeringen gerealiseerd met de instemming van de gewestelijke overheid.

De maatschappij heeft in 2015 de verwezenlijking voortgezet van het programma voor de instandhouding, de verbetering en de vernieuwing van haar exploitatiewerktuig. Het investeringsprogramma bereikt 193 miljoen. Het betreft grotendeels het

rollend materieel, de spoornetten en netten van elektrische kabels, alsook de ontplooiing en de vernieuwing van vaste installaties.

De omvang van het investeringsprogramma rechtvaardigt de toename van de als materiële vaste activa gehouden waarden. De nettowaarde ervan belooft na afschrijving 1.700 miljoen (tegen 1.678 miljoen in 2014).

De bijhorende uitgaven werden gefinancierd via subsidies en eigen middelen via de courante thesaurie.

Naast de onderstaande elementen doet de onderneming geen beroep op specifieke financiële instrumenten, met uitzondering van een renteswap-contract en een dekking voor de stookolie. >>

>> De financiële vaste activa zijn samengesteld uit deelnemingen in verbonden ondernemingen ten belope van 74,13 miljoen en uit een collateralere waarborg gerealiseerd bij financiële instellingen als borgstelling voor de goede afloop van een operatie van alternatieve financiering. Deze vaste activa (23,27 miljoen) integreren gedeeltelijk de oorspronkelijk gerealiseerde winst op deze operatie, de gekapitaliseerde gegenereerde interesten.

De eigen middelen, met inbegrip van de voorzieningen, zijn in 2015 gestegen met 92,36 miljoen dankzij het nog niet afgeloste saldo van de van het Gewest ontvangen subsidies voor de financiering van het investeringsprogramma, hetzij in de vorm van een rechtstreekse dotatie, hetzij in de vorm van

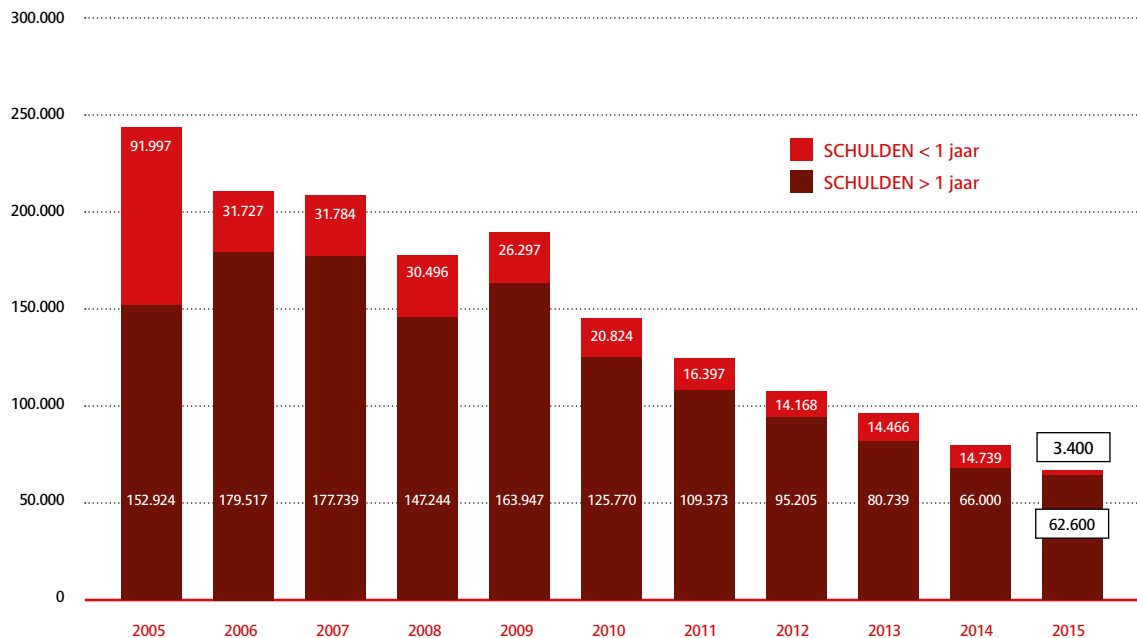
een tegemoetkoming in de terugbetaling van het kapitaal van de aangegane investeringsleningen. Die subsidies zijn opgenomen als resultaat op het ritme van de afschrijving van de goederen die ze financieren.

De maatschappij heeft de terugbetaling van de lopende leningen voortgezet. In 2015 heeft ze geen nieuwe lening afgesloten.

Bij het beheer van de schuld wordt gebruikgemaakt van spitstechnieken voor het beheer van de rentevoeten en de risico's. De opvolging van deze problematiek wordt verzorgd en beveiligd via een gespecialiseerd intern begeleidingscomité.

De evolutie van de schuldenlast is zeer gunstig, zoals blijkt uit de volgende grafiek.

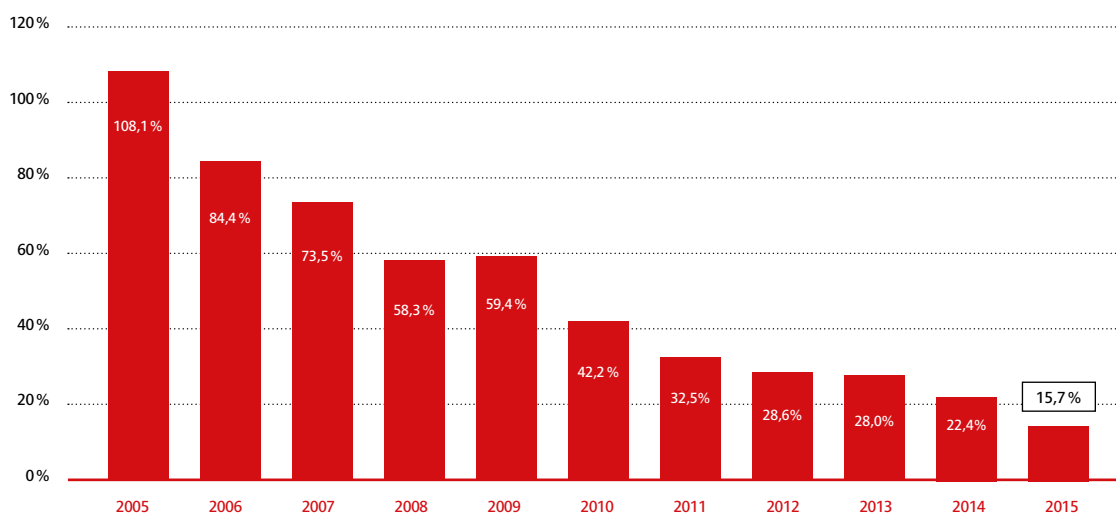
Financiële schuldenlast (in duizenden euro)

Het cijfer van het schuldpercentage dat de capaciteit om terug te betalen met zijn eigen ontvangsten weergeeft (schuld/eigen ontvangsten gegenereerd in het jaar berekend op basis van de resultatenrekening) verbetert jaar na jaar dankzij de stijging van de verkeersontvangsten, maar ook dankzij de drastische verlaging van de schuld sinds enkele jaren: van 108 % in 2005 naar 15,7 % in 2015.

Schuldgraad

De portefeuille schuldenlast is gediversifieerd in leningen tegen vaste rentevoeten en tegen variabele rentevoeten. Rekening houdend met de wens van de maatschappij om de risico's van liquiditeit, fixing en rente te beheersen, zijn de leningen met variabele rentevoeten vastgelegd of naar boven geplafonneerd en zijn verschillende structuren van afgeleide producten actief. Deze posities worden gevaloriseerd in een orderrekening op basis van de marktvoorwaarden (MTM) op 31 december 2015.

De gemiddelde kostprijs van de portefeuille bedraagt 4% en de looptijd ervan bedraagt 3,56 jaar.

Het resultaat van het boekjaar bedraagt 26.643.239,52 EUR, en wordt bestemd voor het investeringsfonds in de beschikbare reserves.

De toename van de eigen middelen zorgt voor een significante verbetering van de solvabiliteit van de maatschappij.

De cashflow is sedert enkele jaren positief en in 2015 bedraagt hij 32,8 miljoen EUR.

De toename van de solvabiliteit, gecombineerd met de instandhouding van een positieve cashflow en met een strategie van dynamisch commercieel beleid, van streven naar doelmatigheid en naar de beste beheersing van onze kosten, draagt bij tot

de verbetering van de financiële toestand van de maatschappij.

In de komende jaren zal deze positieve tendens voluntaristisch voortgezet worden om te komen tot een grotere doelmatigheid van de dienstverlening aan de klanten, temeer omdat de middelen van het Gewest beperkt zijn.

De maatschappij heeft de begrotingen van de boekjaren 2016 en volgende voorzichtig gepland, rekening houdend met:

- de evolutie van de verkeersontvangsten die begint te vertragen zoals we kunnen zien op de grafiek op pagina 8. Daarnaast heeft het Gewest ons voor 2016 een verhoging van de tarieven met 0% opgelegd;
- de naleving van het beheerscontract;
- de budgettaire mogelijkheden van het Gewest en meer bepaald de verzoeken van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op het vlak van netto te financieren saldo, daar de MIVB geconsolideerd is met de rekeningen van het Gewest.

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN TIJDENS HET BOEKJAAR

De beheersorganen werden op de hoogte gehouden van de evolutie van de staten van de financiën en van het beheer, van de belangrijkste beheerscijfers die ermee verbonden zijn, van de evolutie van de financiële toestand van de maatschappij en van de evolutie van het klantenbestand.

Op 29 oktober 2015 hebben ze de begrotingen 2016 alsook de actualisering betreffende het boekjaar 2015 goedgekeurd.

In de loop van het boekjaar hebben de organen van de maatschappij (Beheerscomité of Raad van Bestuur, naargelang van het geval) de volgende materies aangesneden, erover beraadslaagd of er beslissingen over genomen:

1 // Mobiliteit en netwerk

- Op 20 januari 2015 hebben de bestuurders akte genomen van de voorziene wijzigingen van het netwerk in het kader van het inrichten van een voetgangerszone langs de centrale lanen. Op vraag van de Stad Brussel heeft de MIVB het aantal doorgangen van gelede bussen alsook het aantal eindhaltes in het hypercentrum verminderd.
- Op 31 maart 2015 heeft de Raad van Bestuur, in het kader van de Beliris-overeenkomst, ingestemd met de ondertekening van de protocolakkoorden met de Federale Staat voor de renovatie van het Centraal Station enerzijds en met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de heraanleg van het Meiserplein anderzijds.

2 // Human resources en interne organisaties

- Zoals gebruikelijk werden de collectieve arbeidsovereenkomsten die werden ondertekend in het paritair subcomité voor het stads- en streekvervoer van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorgelegd aan de Raad van Bestuur, namelijk:
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de maaltijdcheques;
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de eindloopbaan;
  - collectieve arbeidsovereenkomsten met betrekking tot het voltijds conventioneel brugpensioen (geboortejahr van 1947 tot 1959);
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de conventionele zware beroepen;
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot het tijdstip van de betaling van het loon;
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de organisatie van het werk van de werknemers die de functie uitoefenen van bestuurder op het bovengrondse net (Tram-Bus), met uitzondering van de werknemers die de functie uitoefenen van bestuurder van taxibussen;
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de bekendmaking en de mededeling van de werkroosters;
  - collectieve arbeidsovereenkomst met betrekking tot de rusttijd tussen twee prestaties. >>

>>

- De beheersorganen hebben de onderstaande benoemingen goedgekeurd :
  - De heer Cédric Savineau in de functie van Vice President Rolling Stock;
  - Mevrouw Marie-Hélène Noel als nieuwe vertegenwoordigster van de MIVB in de NV Transamo ter vervanging van de heer Br. de Meeûs.
- In november 2015 werden de bestuurders op de hoogte gebracht van de benoeming van een Chief Security Officer. De functie wordt bekleed door de heer Maxime Rapaille.
- In maart 2015 hebben de beheersorganen de opdracht goedgekeurd voor de organisatie van het vervoer per taxi, in het Brusselse Gewest, van bepaalde personeelsleden om hen in staat te stellen hun werkplek te bereiken of huiswaarts te keren op tijdstippen waarop het openbare vervoernet niet beschikbaar is.
- De huidige behoefte van de MIVB aan extra mankracht op het vlak van informaticatechnologie hangt samen met het uitvoeren van talrijke projecten die gebruikmaken van een of meerdere collaboratieve softwaretools zoals onder meer Documentum, Exchange, Kofax, DocGen. De MIVB beschikt niet over de gespecialiseerde profielen in kwestie en is dus verplicht om een beroep te doen op bedrijven die de profielen onontbeerlijk voor het halen van de doelstellingen van het departement Information Systems ter beschikking kunnen stellen. In september 2015 hebben de beheersorganen hun toestemming gegeven voor de afsluiting van een niet-exclusieve trapsgewijze raamovereenkomst met meerdere firma's voor de terbeschikkingstelling van IT-experten gespecialiseerd in collaboratieve tools.
- Op het einde van het jaar heeft de Raad van Bestuur tevens een raamovereenkomst met een duur van vier jaar goedgekeurd met firma's die de specialisten onontbeerlijk voor het halen van de doelstellingen van het departement Information Systems ter beschikking kunnen stellen. In die context beschikt de MIVB intern immers evenmin over alle overeenstemmende gespecialiseerde profielen, of in een te geringe mate. Ze kan dus niet anders dan een beroep doen op externe partners.
- Op 15 december 2015 hebben de beheersorganen hun akkoord gegeven voor de afsluiting van een opdracht betreffende bewakingsopdrachten van gebouwen, voertuigen, stations en tunnels van de MIVB, die een externe versterking behelst voor de beveiliging van de installaties en het net van de MIVB in de brede zin. Naar aanleiding van de terreurdaden in Parijs in november 2015 en het verhoogde terreurdreigingsniveau in Brussel heeft de MIVB de vraag gekregen van het Gewest om extra bewaking te voorzien. Die opdracht beoogt het anticiperen op alle risico's van terrorisme. De bewakingsopdrachten betreffen fysieke bewaking.

3// Investerings

- Om te zorgen voor de instandhouding van het werktuig hebben de beheersorganen, elk op het gebied van zijn bevoegdheden, allerlei opdrachten of raamovereenkomsten afgesloten voornamelijk met het oog op de instandhouding, de goede werking van het net en van de onroerende eigendommen van de drie exploitatiewijzen, en met het oog op het comfort van de klanten en het welzijn van het personeel.

3.1. Informatica

- Zoals een groot aantal ondernemingen gebruikt de MIVB het door SAP uitgegeven softwarepakket voor haar boekhoudkundige, financiële en operationele beheer.
- Lang geleden heeft de Raad van Bestuur van de MIVB ervoor gekozen om de geïntegreerde beheerssoftware SAP aan te kopen. Daardoor is SAP de enige en onoverkomelijke leverancier geworden voor die software, de licenties, het onderhoud en de aanvullende standaardmodules ervan zoals de modules voor Accounting, Stockbeheer, Onderhoud van de voertuigen, Uitrustingen Gebouwen-Stations-Tunnels, HR-functionaliteiten, Loonbeheer, Tijdsbeheer, E-rekrutering, Opleidingen, Talenten, E-learning ...
- De voortdurende evolutie van de door SAP geleverde beschikbare functionaliteiten en de systematische terbeschikkingstelling van upgrades worden gedekt door een kostprijs voor onderhoud. In 2015 hebben de beheersorganen een opdracht goedgekeurd met als doel de behoeften van de onderneming te dekken op het vlak van onderhoud van de SAP-software, alsook op het vlak van de evolutie van het aantal gebruikers voor de jaren 2016 tot 2019.
- Het Beheerscomité heeft zijn akkoord gegeven voor de bestelling bij de firma SAP van de licenties en het onderhoud van de beheerssoftware voor het jaar 2015.
- In mei 2015 hebben de beheersorganen een nieuw onderhoudscontract goedgekeurd van de software die de kern van het MOBIB-systeem vormt, teneinde de prestaties onder de controle van de firma BIZZDEV te dekken. Het contract wordt afgesloten voor een periode van één jaar en heeft als doel het efficiënte onderhoud van de verschillende systemen en componenten om de exploitatiestoringen tot een minimum te herleiden. Het vormt ook het contractuele model om de ontwikkeling van nieuwe projecten mogelijk te maken.
- Op 22 september 2015 heeft de Raad van Bestuur de afsluiting van 2 overeenkomsten goedgekeurd met betrekking tot de implementatie en het onderhoud van een backoffice softwareoplossing voor het totale beheer van de ticketingactiviteiten binnen de MIVB. Dankzij die investering kunnen verplaatsingen zonder validatie van het ticket op het voertuig nu al worden betaald met een barcode in plaats van met een ticket of een bankkaart. Daarnaast maakt ze een verdere diversifiëring en integratie van de tariefstructuur mogelijk. >>

>>

3.2. Techniek

- Op 12 mei 2015 heeft het Beheerscomité zijn akkoord gegeven voor de afsluiting van een raamovereenkomst met een duur van 4 jaar voor de uitvoering van periodieke veiligheidscontroles van uiteenlopende machines, installaties, werkuitrustingen en beschermingsmiddelen (meer bepaald de hefwerktuigen, roltrappen, rolbruggen, laagspanningsinstallaties, levenslijnen, gereedschap enz.).
- De MIVB beschikt over 2 takelwagens waarvan de hoofdactiviteit erin bestaat het heffen en verplaatsen van trams en bussen mogelijk te maken. Er zijn gemiddeld 4 interventies per dag. De verouderde staat en de complexiteit van die voertuigen hebben de vernieuwing ervan nodig gemaakt. De MIVB wenste een raamovereenkomst met een duur van 4 jaar af te sluiten voor de studie, de bouw, het gelijkvormig maken, de levering en de inwerkingstelling van twee identieke takelwagens. De beheersorganen keurden die beslissing op 30 juni 2015 goed.
- Het beheer van het roltrappenpark is in het beheerscontract dat de MIVB met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bindt voor de periode 2013-2017 geïdentificeerd als een verantwoordelijkheid van de MIVB. Het roltrappenpark telt 587 apparaten waarvan de helft geïnstalleerd werd in de jaren 70. Voor vele ervan is het niet meer mogelijk een toereikend niveau van beschikbaarheid te halen ondanks herstellingen en vernieuwingen. Om de gevraagde doelstellingen qua beschikbaarheid te waarborgen, is het dan ook noodzakelijk over te gaan tot vervangingen. De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent de MIVB een specifieke dotatie toe met het oog op de realisatie van die taak. Om het de MIVB mogelijk te maken de taak te vervullen, heeft de Raad van Bestuur op 26 mei 2015 een raamovereenkomst voor 5 jaar goedgekeurd voor de levering en de indienststelling van roltrappen voor het metro- en premetronet.
- Het metro- en premetronet omvat in zijn huidige configuratie 115 km sporen in exploitatie, alsook meer dan 140 spoorapparaten voor het metronet. Het MIVB-netwerk omvat een groot aantal sporen in boog die frequente onderhoudsbeurten vereisen. De meeste spoorcomponenten (ballast, dwarsliggers, sporen, steunarmen enz.) dateren nog van de ingebruikname, met uitzondering van de sporen in boog die vaker vernieuwd worden. Sinds 1991 doet het metro- en premetrospoorteam beroep op externe logistieke steun voor de controle en het onderhoud. Het huidige contract liep af op 30 september 2015 en een nieuwe raamovereenkomst voor een periode van 5 jaar werd afgesloten. De start ervan wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2016.
- De volgende raamovereenkomsten en opdrachten werden eveneens goedgekeurd door de beheersorganen:
  - In januari: een raamovereenkomst voor de reiniging van de metro- en premetrostations.
  - In februari 2015: werken voor de vernieuwing en de opbouw van halten voor trams en bussen.
  - Op 5 maart: een raamovereenkomst voor het vervoer, het plaatsen, het monteren en het aansluiten van elektrische uitrustingen in de onderstations en voor het leggen en het aansluiten van kabels in de onderstations, stations en tunnels van de MIVB.

- Op 10 maart: een raamovereenkomst voor de levering en plaatsing van de gevoelige boorden voor de pneumatische deuren van de metrovoertuigen M1, M2, M3 en M4.
- Op 21 april: een raamovereenkomst voor de kleine herstellingen aan haltes van trams en bussen.
- Op 26 mei 2015: een raamovereenkomst voor de levering van gasolie voor wegverkeer, verwarming en industrieel gebruik.
- Ook op 26 mei 2015: een raamovereenkomst voor werken aan de tramsporen in het Brussels Gewest en in het Vlaams Gewest.
- In juni: een opdracht van werken voor de vernieuwing van de installaties van controle, bediening van de elektrische wissels en van signalisaties in het complex De Wand, in Brussel (Laken).
- In september: een raamovereenkomst voor het preventieve en correctieve onderhoud van de aircosystemen op de bussen.
- Verder in september: een raamovereenkomst voor de levering van busbanden.

4 // Spoorwerken

- De 1.066 m tramenkelsporen van de Frans Gasthuislaan en de Josse Goffinlaan in Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren en Koekelberg werden vernieuwd tijdens de zomervakantie na de beslissing die op 21 april 2015 door het Beheerscomité werd genomen. Omdat de sporen zich dicht bij de gebouwen bevinden, werden ze aangelegd op trillingsdempende tapijten.
- Tijdens een groot deel van het jaar 2015 werd er in de Louizalaan, van het Stefaniaplein tot de Paul Lautersstraat, gewerkt aan de vernieuwing en de aanleg van 3.610 meter tramenkelsporen en van een spoorverbinding.
- De 1.300 m tramenkelsporen in de Adolphe Buyllaan tussen de Generaal Jacqueslaan en de Hogeschoollaan in Elsene werden vernieuwd. De sporen werden gelegd op trillingsdempende tapijten en de werken hebben plaatsgevonden in de tweede helft van 2015.
- Van mei tot en met september 2015 werden 900 m tramenkelsporen vernieuwd en op trillingsdempende tapijten gelegd in de Albertlaan, de Brugmannlaan en het Vanderkindereplein. Er was een onderbreking van de exploitatie tijdens de vakantiemaanden.
- In het kader van de realisatie van de eerste fase van de lijn 9 werden sinds juli 2015 3.756 m tramenkelsporen en spoorapparaten gelegd in de Tentoonstellingslaan, de Laarbeeklaan en de Dikke Beuklaan in Jette. De MIVB integreert zich in een algemene planning opgesteld door de diensten van de DIOV die het hele project stuurt.
- Tijdens het laatste kwartaal werden ongeveer 850 m tramenkelsporen met trilvaste elementen en op zwevende vloerplaat gelegd in de Paul Dejaerlaan en de Lombardijstraat in Sint-Gillis.
- Van oktober tot december 2015 vonden werken plaats bij de eindhalte van het station van Sint-Agatha-Berchem voor rekening van Infrabel met het oog op het leggen van 432 m tramenkelsporen en spoorapparaten en de bouw van een gemengd trein- en tramperron. De nieuwe sporen zijn integraal uitgerust met trilvaste elementen. Het geheel werd op zwevende vloerplaten geplaatst.
- In de wijk Fort Jaco in Ukkel werden eind 2015 736 m tramenkelsporen vernieuwd. De sporen zijn integraal uitgerust met trilvaste elementen en werden op zwevende vloerplaten gelegd.

5 // Investerings in de werkplaatsen en de remises

- De realisatie van het project “Metro Bordet – Albert” is een van de belangrijkste prioriteiten van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het project vereist de terbeschikkingstelling van een site van voldoende oppervlakte aan het einde van de lijn om er de graafmachines voor de bouw van een tunnel en de toegangspuit van deze machines te installeren en de tijdelijke opslag van de uitgegraven aarde, alsook de realisatie van een werkplaats-remise voor de toekomstige M7-metrostellen die de lijn zullen bedienen, mogelijk te maken.
- Rekening houdend met het door de Gewestregering en de Federale Staat vastgelegde tracé voor de toekomstige metro, zijn de site van de huidige stelplaats van de MIVB in Haren en de naaste omgeving het best geplaatst voor de verwezenlijking van die projecten.
- De MIVB heeft een terrein geïdentificeerd aan de Houtweg dat vandaag in het bezit is van de Europese Unie. Dat terrein is strategisch gelegen om er de voor de werken noodzakelijke uitrustingen te installeren en de bouw van de werkplaats en de remise mogelijk te maken.
- De Europese Unie heeft interesse in een ander terrein op de site in Neder-over-Heembeek. Het past beter bij haar behoeften qua logistiek, archiefruimten en een tijdelijke opvangplaats voor de kinderen van haar personeel.
- Gezien deze unieke opportuniteit om een site aan te kopen die ideaal is voor de werken en de metroremise “Bordet-Albert” hebben de beheersorganen hun toestemming gegeven voor het starten van onderhandelingen met alle betrokken partijen om de site aan de Houtweg op termijn te kunnen aankopen volgens een nog te bepalen onroerende transactieformule.
- In februari 2015 hebben de beheersorganen de opdracht voor de constructie van een nieuwe tramremise op het grondgebied van de gemeente Ukkel, op de site “Marconi”, goedgekeurd. Die nieuwe stelplaats zal bestaan uit drie hoofdonderdelen: de stallingshal, de onderhoudshal en het administratief en sociaal gebouw. De stallingshal zal een capaciteit van 75 trams T3000 hebben. De onderhoudshal is bestemd voor het onderhoud van 10 trams. Het administratief en sociaal gebouw is bestemd voor het aanvangen van de dienst van de bestuurders, voor de monteurs en voor het administratief personeel dat zich bezighoudt met de controle en de werking van de site. De grondbezetting bedraagt 25.941 m², de totale vloeroppervlakte 28.216 m².

6 // Investerings ten gunste van de reizigers

- Op 21 april 2015 hebben de beheersorganen een raamovereenkomst afgesloten voor de levering en indienststelling, over een periode van 5 jaar, van 2000 dynamische informatieschermen voor de reizigers voor de bovengrondse haltes, met inbegrip van de centrale softwaretoepassingen voor het beheer en het onderhoud van die schermen en softwaretoepassingen over een periode van 10 jaar. De schermen worden voornamelijk van energie voorzien door een autonome energievoeding. Het gaat erom reizigers op het volledige bovengrondse net in real time in te lichten over de wachttijden en over de toestand van het hele net of een gedeelte ervan.
- Op 28 april werden de bestuurders op de hoogte gebracht van de verschillende acties

ondernomen in het kader van de overgang naar de chipkaart voor alle vervoerbewijzen (1-ritnoodkaart, dagkaart en luchthaventicket uitgesloten). De geleidelijke afschaffing van de papieren vervoerbewijzen werd ondersteund door een informatiecampagne naar de reizigers toe. Bij die gelegenheid werden 200.000 niet-nominatieve kaarten MOBIB Basic verdeeld in de loop van de maand juni 2015.

- Op 30 juni 2015 hebben de beheersorganen de raamovereenkomst goedgekeurd voor de inning van handelsvorderingen en wettelijke toeslagen betreffende frauderende reizigers in de voertuigen en in de ruimtes die door de MIVB uitgebaat worden.
- De Raad van Bestuur heeft het tariefrooster van 19 oktober 2015 goedgekeurd.

Belangrijke gebeurtenissen na het afsluiten van het boekjaar

Op 22 maart vond een terroristische aanslag plaats in een metrostel aan het station Maalbeek. Bij de explosie in het tweede rijtuig van de metro, die net vanuit Maalbeek richting Kunst-Wet vertrokken was, vielen verschillende doden en gewonden. Het personeel van de MIVB gaf in die uitzonderlijke omstandigheden blijk van bijzonder veel toewijding en moed.

Bovendien zorgde de aanslag voor heel wat storingen op het net:

- in eerste instantie de stillegging van de volledige exploitatie omwille van veiligheidsredenen;
- de avond zelf het tot stand brengen van een net van het Noctis-type om het voor de klanten mogelijk te maken huiswaarts te keren;
- de daaropvolgende dagen het heropstarten van de bovengrondse exploitatie en het gedeeltelijk heropstarten van het ondergrondse net (39 van de 69 stations open, enkel tussen 7.00 u. en 19.00 uur).

Overigens, op 25 maart 2016, aan het einde van een buitengewone vergadering tijdens dewelke gedetailleerd verslag werd uitgebracht over de situatie, stuurden de leden van de Raad van Bestuur een persbericht de wereld in, waarin ze lieten weten diep geraakt te zijn door de verschrikkelijke aanslag uitgevoerd op het openbare vervoernet.

VOORUITZICHTEN 2016

---

1 / Voertuigenpark

In 2016 zijn er geen leveringen van rollend materieel gepland. De MIVB zal zich evenwel inspannen om belangrijke leveringen van rollend materieel in de komende jaren voor te bereiden en op die manier het oudere materiaal verder te vervangen en de nieuwe ontwikkelingen op haar net het hoofd te bieden.

- De bestekken voor de aankoop van nieuwe trams worden afgewerkt en bekendgemaakt en de offertes worden geanalyseerd.
- Wat betreft de metro, de raamovereenkomst zal gegund worden en de eerste bestelling in het kader van dat contract zal worden geplaatst.
- De analyse van de oproep tot gegadigden voor de levering van elektrische bussen zal worden afgerond. Op basis daarvan zal de MIVB de opdrachten voor de volgende bestellingen van bussen kunnen lanceren volgens de gekozen aandrijfmodus/modi.

2. Bouwplaatsen

In het kader van de verbetering van de commerciële snelheid van het bovengrondse openbare vervoer zullen onderstaande werfprojecten hetzij gefinaliseerd, hetzij uitgevoerd, hetzij in uitvoering zijn:

- inrichting ten voordele van de bussen: Groendreef, Havenlaan, Wagenstraat, Madouplein - Leuvensesteenweg - Scailquinstraat, Kroonlaan, Leopold 1-straat;
- inrichting ten voordele van de trams: Fiennesstraat, Léon Theodorstraat, Van Ooststraat, Paul Spaakstraat, spoor kruispunten Fonsny / Verhaegen en Paul Janson.

De precieze planning van de werven zal afhangen van het verkrijgen van de stedelijke bouwvergunningen en van de bestuurlijke goedkeuringen. De grootste werven zullen worden ingepland tijdens de schoolvakanties.

De MIVB voorziet bovendien de voortzetting van de werf van tram 9 (Simonis – Hoog-Jette), alsook de opstart van de werf van tram 94 tot Roodebeek.

Tot slot zal ook de bouw van een stelplaats voor lijn 5 van de metro in Erasmus dit jaar van start gaan.

De exploitatie van de tijdelijke stelplaats Marconi is van start gegaan. Haar stelcapaciteit bedraagt 30 trams. In 2016 is de bouw van een deel van het definitieve gebouw voorzien. De exploitatieoverdracht van de tijdelijke fase naar de eerste definitieve gebouwen zal plaatsvinden in december 2016.

Wat betreft de stelplaats van Haren, 2016 wordt het jaar van de ingebruikname van de nieuwe schildertunnel, de vernietiging van het oude atelier (koetswerk, schildertunnel, signaletiek) en de ingebruikname van het exploitatiespoor tussen het mechanisch atelier en het sociaal gebouw.

3. De Richtplannen Bus en Spoornet

In 2015 en tot eind januari 2016 organiseerde de MIVB een openbaar debat over het Richtplan Bus. Ze zal de verzamelde meningen analyseren teneinde aan de Regering van het Gewest een aangepast Richtplan Bus voor te stellen. De goedkeuring van het plan in 2^e lezing door de Regering wordt verwacht in de loop van het 1^e semester van 2016. De MIVB zal eveneens de detailstudies voorzetten die de implementatie van het Richtplan Bus mogelijk maken.

De MIVB werkt in 2016 verder aan een Richtplan Spoornet, in nauwe samenwerking met Brussel Mobiliteit. Dat zal vooral gericht zijn op een langetermijnvisie rond de ontwikkeling van spoorinfrastructuur. De spoorontwikkelingen op korte en middellange termijn waren immers het voorwerp van een Regeringsbeslissing in oktober 2015.

4. Evolutie van het net

Gelijklopend met de definitieve goedkeuring van het Richtplan Bus en in afwachting van de levering van het nieuwe rollende materieel, werkt de MIVB verder aan een verbetering van de doorkomstfrequentie op verschillende lijnen van het net. Tijdens de spitsuren wordt het park rollend materieel echter volledig gebruikt. Vóór de levering van de nieuwe bussen kan de spitsfrequentie dus niet meer verhoogd worden.

De MIVB voorziet eveneens de herlancering van het overleg over Brabantnet (de verlenging van tram 62 naar de luchthaven inbegrepen) na de afsluiting van een politiek akkoord tussen de gewesten. Parallel daarmee werkt de MIVB aan de optimalisering van het openbaar vervoer op de busassen die op het grondgebied van het Gewest zowel door de MIVB als door De Lijn worden bedield.

5. Grote projecten

De uitbreiding van de metro naar Schaarbeek en Evere is een vlaggenschip dat prioritair moet worden uitgevoerd. Het project, uitgevoerd door Beliris met de steun van de MIVB, wordt in 2016 voortgezet met de verdere uitvoering van de studies en de realisatie van het project. Het doel daarvan is de werken voor 2019 op te starten.

De MIVB zal eveneens de omzetting in metro van de verbinding Noordstation-Albert opstarten. Daarvoor zijn de tunnel en het station Grondwet vereist, alsook de herconfiguratie van het station Albert.

Daarnaast zal de MIVB de eerste stappen zetten richting een belangrijke capaciteitsverhoging op de metrolijnen 1 en 5. In dat kader zal ze raamovereenkomsten betreffende veiligheidssignalisatie en rollend materieel gunnen, de onderhandelingen afronden en de eerste bestelling in het kader van dat contract plaatsen.

6. Voetgangerszone en Circulatieplan Vijfhoek

Wat de bediening van de Vijfhoek betreft, de evaluatie van het circulatieplan zal plaatsvinden in de lente van 2016. Het zal mogelijkerwijs gepaard gaan met de aanpassing van het bedieningsschema van het busnet in de vijfhoek.

7. Biljettiek

De MIVB zorgt voor een oplossing voor het onmiddellijk herladen van de MOBIB-kaart na een onlineaankoop met behulp van een elektronische identiteitskaartlezer.

Daarnaast zal ze de Bancontact Mobile app gebruiken voor de eenvoudige betaling van de MIVB-producten, zowel via pc als via smartphone.

De MIVB bereidt zich bovendien voor op nieuwe betaaltechnologieën door de uitvoering van de volgende projecten:

- de plaatsing van nieuwe valideertoestellen compatibel met de laatste technologieën;
- de installatie van een nieuwe biljettiek-backoffice.

Die projecten lopen ook na 2016 verder.

Bovendien zouden de eerste gewestparkings operationeel moeten zijn en zou daar tariefmodulatie worden voorgesteld in het geval van combinatie met het openbaar vervoer. De precieze fasering van het project, alsook de uitgeruste parkings, worden vastgelegd door het Parkeeragentschap.

JAAARREKENINGEN

ALLE BEDRAGEN WORDEN IN EURO UITGEDRUKT

Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel

Werkingsrekening

WERKINGSREKENING		2015	2014
I.	ONTVANGSTEN	578.162.799,00	576.526.747,88
A.	Verkeer		
	• directe ontvangsten	211.221.790,96	206.830.590,04
	• dotatie voor voorkeurtarieven	60.652.000,00	59.986.000,00
	• Noctis	0,00	0,00
B.	Reclameontvangsten	3.545.094,02	2.014.702,16
C.	Opbrengsten van verhuringen	5.579.942,23	5.209.700,05
D.	Andere exploitatieontvangsten	19.717.635,63	16.207.651,96
	Uitzonderlijke ontvangsten	883.795,05	1.814.827,52
E.	Ontvangsten uit financiële beleggingen	617.453,73	1.077.404,85
	Interesten Lease	0,00	0,00
F.	Tussenkomst BGDA in de versterking van de aanwezigheid in de stations		
G.	Globale dotatie bestemd voor de werking	270.747.000,00	277.792.634,00
	Dotatie administratieve kosten in verband met de voorkeurtarieven	306.000,00	0,00
	Dotatie bonus-malus	4.892.087,34	5.593.237,30
	Bijkomende dotatie verbonden aan gewestbelastingen	0,00	0,00
II.	UITGAVEN	552.153.539,00	576.356.307,01
A.	Personeelslasten	427.619.734,18	425.886.919,81
B.	Energie		
	• elektrische energie	10.541.282,26	17.507.945,85
	• brandstof	15.221.745,31	12.397.645,90
C.	Verbruikte grondstoffen	13.807.501,03	14.933.718,99
D.	Externe leveringen		
	• goederen en diensten (zonder leasing)	63.850.110,17	66.807.611,20
	• leasing (informatica en auto's)	2.227.424,59	2.151.681,92
E.	Fiscale belastingen	1.574.421,58	1.127.548,31
F.	Fiscale voorzieningen	0,00	0,00
	Wettelijke voorzieningen brugpensioenen, conventionele ontslagen en andere afvloeiingen	-239.898,38	28.191.068,77
	Voorzieningen te recupereren uren	-1.931.648,40	1.846.541,08
	Voorzieningen risico's en lasten	8.991.054,77	-4.480.878,84
G.	Verzekeringsfonds	5.923.077,34	5.252.396,85
H.	Afschrijving van de kleine investeringsgoederen en waardeverminderingen op niet vaste activa	382.391,79	3.786.377,34
I.	Courante financiële kosten	3.967.826,54	327.402,50
	Interesten verbonden aan pensioenfonds Ethias		
J.	Uitzonderlijke kosten	218.516,14	620.327,33
III.	RESULTAAT (I - II)	26.009.260,00	170.440,87

Investeringsrekening

INVESTERINGSREKENING	2015	2014
I. ONTVANGSTEN	171.234.155,81	145.701.835,38
A. Dotatie die de interestlasten dekt	2.965.299,00	3.531.094,92
B. Aanwending van de kapitaalsubsidie naar rata van de verrichte industriële afschrijvingen	142.921.299,39	116.301.674,37
C. Aflossing van de van de overheid ontvangen specifieke kapitaalsubsidies (vastleggingskredieten)	23.934.038,91	24.721.315,64
D. Rentings	449.840,99	450.020,34
E. Verdeling van de winst Seb Lease <i>pro rata temporis</i>	653.979,48	499.152,91
F. Saldo van de verdeling van de geglobaliseerde dotatie toegewezen aan het investeringsfonds na beslissing van de Algemene Vergadering	0,00	0,00
G. Meerwaarden op financiële vaste activa	0,00	2.007,32
H. Gegeneerde interesten op borg pandrecht	309.698,04	196.569,88
II. UITGAVEN	170.600.176,33	145.200.675,15
A. Interestlasten	3.274.997,04	3.727.664,80
• Totale interesten	2.965.299,00	3.531.094,92
• Afschrijving vooruitbetaalde huur bussen	309.698,04	196.569,88
Afschrijving vooruitbetaalde huur bussen	0,00	0,00
B. Kapitaallasten	167.325.179,29	141.473.010,35
• Afschrijving van de door de maatschappij gefinancierde materiële vaste activa en minderwaarden	141.999.762,16	115.381.944,37
• Belasting op erfpacht	921.537,23	919.730,00
• Afschrijving van de materiële vaste activa gefinancierd door specifieke subsidies van de overheid (vastleggingskredieten)	23.934.038,91	24.721.315,64
• Rentings	449.840,99	450.020,34
• Waardeverminderingen op vaste activa en oninbare vorderingen	0,00	0,00
• Minderwaarden op realisatie van financiële activa	20.000,00	0,00
III. RESULTAAT (I - II)	633.979,48	501.160,23

Balans op 31 december 2015 o Activa

VASTE ACTIVA	2015	2014
I. OPRICHTINGSKOSTEN	0,00	0,00
II. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	8.548.261,10	0,00
III. MATERIËLE VASTE ACTIVA	1.691.707.921,52	1.677.724.520,43
A. Terreinen en gebouwen	567.953.814,40	552.767.561,37
B. Installaties, machines en uitrusting	163.267.551,39	166.849.196,39
C. Meubilair en rollend materieel	682.912.264,55	712.661.459,43
D. Leasing en soortgelijke rechten	153.028.969,39	157.683.103,95
E. Overige materiële vaste activa	44.945.539,98	46.582.772,93
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	79.599.781,81	41.180.426,36
IV. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	97.400.682,96	104.332.286,10
A. Verbonden ondernemingen	73.416.500,00	73.416.500,00
B. Ondernemingen waarmee een participatieverhouding bestaat	560.662,05	560.662,05
C. Andere financiële vaste activa		
1. Aandelen	153.361,24	173.361,24
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	23.270.159,67	30.181.762,81
VLOTTENDE ACTIVA		
V. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	1.530.995,04	1.686.163,25
B. Overige vorderingen	1.530.995,04	1.686.163,25
VI. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	30.700.956,70	28.978.884,20
A. Voorraden		
1. Grond- en hulpstoffen	29.487.197,26	27.698.395,25
2. Goederen in bewerking	1.213.759,44	1.280.488,95
B. Bestellingen in uitvoering	0,00	0,00
VII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	362.317.984,21	322.014.636,99
A. Handelsvorderingen	24.728.915,77	18.570.100,89
B. Overige vorderingen	337.589.068,44	303.444.536,10
VIII. GELDBELEGGINGEN	0,00	0,00
B. Overige beleggingen	0,00	0,00
IX. LIQUIDE MIDDELEN	6.648.978,91	6.991.251,38
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	20.589.629,69	18.033.210,22
TOTAAL VAN DE ACTIVA	2.219.445.410,13	2.159.760.952,57

Gecontroleerd door het college van commissarissen op 4 april 2016.

Balans op 31 december 2015 o Passiva

EIGEN VERMOGEN	2015	2014
I. KAPITAAL	37.000.000,00	37.000.000,00
A. Geplaatst kapitaal	37.000.000,00	37.000.000,00
IV. RESERVES	72.131.521,12	45.488.281,60
A. Wettelijke reserve	3.700.000,00	3.700.000,00
D. Beschikbare reserves		
• Investeringsfondsen	68.056.330,06	41.413.090,54
• Fonds voor interesten en dubieuze vorderingen	127.297,54	127.297,54
• Andere beschikbare reserves	247.893,52	247.893,52
V. OVERGEDRAGEN WINST VAN HET LOPENDE BOEKJAAR	0,00	0,00
VI. KAPITAALSUBSIDIES	1.625.454.359,70	1.566.967.405,71
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN		
VII. VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	164.475.175,58	157.240.275,10
A. Bruggpensioenen, conventionele ontslagen en andere afvloeiingen	116.130.968,25	116.317.794,34
B. Belastingen	0,00	0,00
C. Risico's en kosten voor de hergroepering van de werkplaatsen en van de administratieve diensten	19.359.692,00	9.132.000,00
D. Overige risico's en kosten		
• Voorziening voor aan derden te regelen schadegevallen	12.684.081,22	12.268.688,73
• Voorziening te recupereren uren	10.498.940,18	12.430.588,58
• Voorziening voor lopende geschillen	3.470.000,00	5.157.841,05
• Voorziening voor sociale geschillen	1.557.628,66	1.159.497,13
• Voorziening voor verzekeringen geschillen	773.865,27	773.865,27
• Andere voorziening	0,00	0,00
SCHULDEN		
VIII. SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR	70.655.377,66	81.450.242,10
A. Financiële schulden		
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	7.776.647,34	14.707.081,29
4. Kredietinstellingen	62.600.000,00	66.000.000,00
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	0,00	0,00
D. Overige schulden	278.730,32	743.160,81
IX. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	199.506.565,52	225.362.578,57
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	10.330.433,93	21.551.347,78
B. Financiële schulden - Kredietinstellingen	0,00	0,00
C. Handelsschulden - Leveranciers	94.486.114,65	103.866.564,08
D. Ontvangen vooruitbetalingen	1.981.288,44	23.158,00
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	87.446.483,14	94.629.907,74
F. Overige schulden	5.262.245,36	5.291.600,97
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	50.222.410,55	46.252.169,49
TOTAAL VAN DE PASSIVA	2.219.445.410,13	2.159.760.952,57

Afgesloten door de Raad van Bestuur ter zitting van 26 april 2016.

De Bestuurder - directeur-generaal,
Briec de MEEÛS

De voorzitter van de Raad van Bestuur,
Thomas RYCKALTS

Onderzoek van de balans op 31 december 2015 o Activa

VASTE ACTIVA

I. OPRICHTINGSKOSTEN	0,00
Herstructureringskosten	9.814.152,39
Afschrijving	-9.814.152,39
II. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	8.548.261,10
Kosten voor onderzoeken en ontwikkeling	11.858.785,67
Afschrijving	-5.993.471,22
Gebruiksrecht van software die anderen toebehoort	4.386.733,57
Afschrijving	-1.703.786,92
III. MATERIËLE VASTE ACTIVA	1.691.707.921,52
A. Terreinen en gebouwen	567.953.814,40
• Terreinen	32.134.986,60
• Constructies	168.861.624,17
- Gebouwen	381.958.375,86
- Afschrijving	-213.096.751,69
• Kabel-, lijn-, spoornetten en eigen busbanen	366.957.203,63
- Kabel-, lijn-, spoornetten en eigen busbanen	733.944.954,04
- Afschrijving	-366.987.750,41
B. Installaties, machines en uitrusting	163.267.551,39
- Installaties, machines en uitrusting	435.759.488,51
- Afschrijving	-272.491.937,12
C. Mobiliair, rollend materieel en stukken unbw	682.912.264,55
• Mobiliair en kantoorbenodigdheden	884.250,04
- Mobiliair en kantoorbenodigdheden	26.664.325,83
- Afschrijving	-25.780.075,79
• Rollend exploitatiematerieel	208.582.186,39
- Metrostellen	577.064.459,54
- Afschrijving	-368.482.273,15
- Trams	652.502.639,01
- Afschrijving	-283.260.000,80
- Autobussen	192.653.716,41
- Afschrijving	-101.526.744,70
- Ander rollend materieel	39.281.965,61
- Afschrijving	-26.205.747,41
D. Leasing en soortgelijke rechten	153.028.969,39
• Machines/Uitrusting	0,00
- Machines/Uitrusting	72.112,22
- Afschrijving	-72.112,22
• Metrostellen	0,00
- Metrostellen	0,00
- Afschrijving	0,00
• Trams	153.028.969,39
- Trams	162.894.709,34
- Afschrijving	-9.865.739,95
E. Overige materiële vaste activa	44.945.539,98
• Gehuurde gebouwen	22.296.938,26
- Gehuurde gebouwen	35.782.961,17
- Afschrijving	-13.486.022,91
• Handelszaken stations	182.577,97
- Handelszaken stations	315.142,71
- Afschrijving	-132.564,74
• Verhuurde terreinen en gebouwen	931.292,92
- Verhuurde terreinen	457.666,42
- Verhuurde gebouwen	604.265,30
- Afschrijving	-130.638,80
• Rollend materieel	0,00
- Rollend materieel	700.558,97
- Afschrijving	-700.558,97
• Terreinen in erfpacht gegeven	10.712.908,40
- Terreinen in erfpacht gegeven	20.671.238,21
- Waardevermindering	-9.958.329,81
• Gebouwen in erfpacht gegeven	10.821.822,43
- Gebouwen in erfpacht gegeven	37.915.874,17
- Afschrijving	-27.094.051,74
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	79.599.781,81

Onderzoek van de balans op 31 december 2015 o Activa

VASTE ACTIVA (Vervolg)

IV. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	97.400.682,96
A. Verbonden vennootschap	73.416.500,00
a) MEDIA TRANSPORT BRUSSELS - Aanschaffing	0,00
b) CITEO SADP – Aanschaffing	73.416.500,00
B. Onderneming waarmee een participatieverhouding bestaat	560.662,05
a) TRANSURB CONSULT – Aanschaffing	495.787,05
b) OPTIMOBIL – Aanschaffing	49.500,00
c) TRANSAMO – Aanschaffing	0,00
d) BELGIAN MOBILITY CARD – Aanschaffing	15.375,00
C. Andere financiële vaste activa	153.361,24
PHILIPPINES - Aanschaffing	0,00
PHILIPPINES - Waardevermindering	0,00
TRANSAMO - Aanschaffing	129.600,00
CREDIT OUVRIER - Aanschaffing	23.761,24
D. Vorderingen en borgtochten in contanten	23.270.159,67

VLOTTENDE ACTIVA

V. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	1.530.995,04
B. Overige vorderingen	1.530.995,04
VI. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	30.700.956,70
A. Voorraden	30.700.956,70
1. Grond- en hulpstoffen	29.487.197,26
2. Goederen in bewerking en werken in uitvoering	1.213.759,44
VII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	362.317.984,21
A. Handelsvorderingen	24.728.915,77
• Cliënten	23.666.544,86
• Leveranciers (debiteuren)	24.069,00
• Op te maken facturen	967.382,53
• Vooruitbetalingen	0,00
• Dubieuze vorderingen	70.919,38
B. Overige vorderingen	337.589.068,44
• Personeel	311.905,73
• Te recupereren BTW	6.607.226,36
• Bijdrage van de Staat in de interesten op leningen	0,00
• Bezoldigingen van het gedetacheerde personeel	0,00
• Saldo van de te ontvangen exploitatiesubsidie	314.997.990,15
• Diversen	15.671.946,20
VIII. GELDBELEGGINGEN	0,00
IX. LIQUIDE MIDDELEN	6.648.978,91
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	20.589.629,69

TOTAAL VAN DE ACTIVA	2.219.445.410,13

Onderzoek van de balans op 31 december 2015 o Passiva

EIGEN VERMOGEN

I. KAPITAAL	37.000.000,00
IV. RESERVES	72.131.521,12
A. Wettelijke reserve	3.700.000,00
D. Beschikbare reserves	68.431.521,12
• Investeringsfondsen	68.056.330,06
• Fonds voor interesten en dubieuze vorderingen	127.297,54
• Andere beschikbare reserves	247.893,52
V. OVERGEDRAGEN WINST VAN HET LOPENDE BOEKJAAR	0,00
VI. KAPITAALSUBSIDIES	1.625.454.359,70

VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN

VII. VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	164.475.175,58
A. Voorziening voor pensioenen en andere soortgelijke verplichtingen	116.130.968,25
B. Voorziening voor belastingen	0,00
C. Voorziening samengesteld met het oog op de dekking van de vermoedelijke kostprijs van de hergroepering van de werkplaatsen en administratieve diensten	19.359.692,00
D. Overige risico's en kosten	28.984.515,33
• Voorziening voor aan derden te regelen schadegevallen	12.684.081,22
• Voorziening voor lopende geschillen	3.470.000,00
• Voorziening te recupereren uren	10.498.940,18
• Voorziening voor sociale geschillen	1.557.628,66
• Voorziening voor verzekeringen geschillen	773.865,27

SCHULDEN

VIII. SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR	70.655.377,66
A. Financiële schulden	70.376.647,34
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	7.776.647,34
4. Kredietinstellingen: Leningen op lange termijn voor de vernieuwing van het materieel en de installaties (zie volgende tabel)	62.600.000,00
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	0,00
D. Overige schulden	278.730,32
IX. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	199.506.565,52
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	10.330.433,93
• Leasingschulden mobiliair	6.930.433,93
• Terugbetalingen waarvan de vervaldag in 2014 valt op de leningen op lange termijn voor de vernieuwing van het materieel en de installaties	3.400.000,00
B. Financiële schulden - Kredietinstellingen	0,00
C. Handelsschulden	94.486.114,65
D. Ontvangen vooruitbetalingen	1.981.288,44
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	87.446.483,14
F. Overige schulden	5.262.245,36
X. OVERLOPENDE REKENINGEN	50.222.410,55

TOTAAL VAN DE PASSIVA **2.219.445.410,13**

Onderzoek van de balans op 31 december 2015

SITUATIE OP 31 DECEMBER 2015

Jaar van de leningen	Bedrag van de leningen	Terug te betalen bedrag op 31/12/2014	Terugbetaling gedaan in 2015	Terug te betalen bedrag na 31/12/2015	Terug te betalen bedrag in 2016	Terug te betalen bedrag na 31/12/2016	Terug te betalen bedrag vanaf 01/01/2017 tot en met 31/12/2020	Bedrag op meer dan 5 jaar
1984	12.394.676,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	8.552.326,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1985	6.841.861,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	6.792.282,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	12.146.782,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1986	1.536.939,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1987	7.064.965,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	8.948.956,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1990	52.156.797,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1991	46.881.741,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	5.275.056,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1992	26.499.817,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	54.933.205,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1993	52.156.797,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1994	34.754.672,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	35.250.459,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	52.156.797,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1995	27.268.287,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1996	27.268.287,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1997	49.578.704,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1998	51.685.799,92	4.858.713,09	4.858.713,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1999	83.589.696,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2001	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2002	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2003	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2004	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2005	21.000.000,00	8.400.000,00	1.400.000,00	7.000.000,00	1.400.000,00	5.600.000,00	5.600.000,00	0,00
2006	58.320.000,00	6.480.000,00	6.480.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	30.000.000,00	18.000.000,00	2.000.000,00	16.000.000,00	2.000.000,00	14.000.000,00	8.000.000,00	6.000.000,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	43.000.000,00	43.000.000,00	0,00	43.000.000,00	0,00	43.000.000,00	43.000.000,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	816.054.912,57	80.738.713,09	14.738.713,09	66.000.000,00	3.400.000,00	62.600.000,00	56.600.000,00	6.000.000,00

BESCHIKBARE LENINGSCAPACITEIT MET TOEKENNING VAN DE GEWESTELIJKE WAARBORG

2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

TOTAAL	816.054.912,57	80.738.713,09	14.738.713,09	66.000.000,00	3.400.000,00	62.600.000,00	56.600.000,00	6.000.000,00

Resultaten op 31 december 2015 o Kosten

BEDRIJFSRESULTATEN	2015	2014
II. BEDRIJFSKOSTEN	880.308.749,24	833.033.385,39
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	38.543.208,62	36.195.000,80
1. Inkopen en algemene onderaannemingen	40.682.496,86	38.644.015,34
2. Wijziging in de voorraad (toename -, afname +)	-2.139.288,24	(2.449.014,54)
B. Diensten en diverse goederen	136.134.366,46	118.010.437,16
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	530.783.086,66	507.805.192,54
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	163.418.374,07	136.103.523,53
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	-515.874,43	2.598.078,74
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	7.234.900,48	26.150.478,06
G. Andere bedrijfskosten	4.710.687,38	6.170.674,56
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	0,00	0,00
FINANCIËLE RESULTATEN		
V. FINANCIËLE KOSTEN	7.855.153,41	4.345.474,22
A. Kosten van schulden	3.343.878,20	3.963.108,16
B. Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	54.639,37	(314.947,64)
C. Andere financiële kosten	4.456.635,84	697.313,70
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN	238.516,14	620.327,33
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen	0,00	0,00
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	0,00	0,00
Uitzonderlijke kosten	238.516,14	620.327,33
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen+, bestedingen -)	0,00	0,00
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
X. BELASTINGEN	562.512,98	146.992,08
TOTAAL VAN DE KOSTEN	888.964.931,77	838.146.179,02
RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
XI. WINST	26.643.239,52	671.601,10

Resultaten op 31 december 2015 o **Opbrengsten**

BEDRIJFSRESULTATEN	2015	2014
I. BEDRIJFSOPBRENGSTEN	743.371.201,69	690.489.062,90
A. Omzet: nettoverkeersontvangsten	271.885.784,96	266.826.090,04
B. Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, vermindering -)	(66.729,51)	(556.625,98)
C. Geproduceerde vaste activa	53.381.460,00	25.804.376,80
D. 1. Andere bedrijfsopbrengsten	147.423.686,24	120.622.588,04
2. Tussenkost van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de werkingskosten	270.747.000,00	277.792.634,00
FINANCIËLE RESULTATEN		
IV. FINANCIËLE OPBRENGSTEN	171.569.774,55	146.513.282,38
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	354.578,04	370.699,69
B. Opbrengsten uit vlottende activa	559.311,04	991.528,64
C. Andere financiële opbrengsten waarvan de interestsubsidies en kapitaalsubsidies verleend door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	170.655.885,47	145.151.054,05
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VII. UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	667.195,05	1.815.434,84
A. Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op materiële vaste activa	500.003,52	500.000,00
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	0,00	0,00
D. Meerwaarden op de realisatie van vaste activa	0,00	2.007,32
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	167.191,53	1.313.427,52
TOTAL DES PRODUITS	915.608.171,29	838.817.780,12

VERWERKING VAN DE RESULTATEN

A. Te verwerken resultaat		
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	26.643.239,52	671.601,10
D. Bestemming aan het eigen kapitaal		
1. Investeringsfonds	26.643.239,52	671.601,10
F. Uit te keren winst		
3. Andere rechthebbenden		

Bijlage

I. TOT III. STAAT VAN DE IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Herstructureringskosten	Concessies, brevetten, octrooien, enz.	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting
Aanschaffingswaarde				
• Per einde van het vorige boekjaar	9.814.152,39	1.242.406,57	1.081.247.084,23	409.608.008,14
• Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Aanschaffingen (met inbegrip van de geproduceerde vaste activa)	0,00	0,00	0,00	0,00
- Samenstelling			8.982.536,78	12.959,09
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	0,00	0,00	75.773.769,05	26.164.439,46
- Overboekingen van een post naar een andere	11.858.785,67	3.144.327,00		
• Per einde van het boekjaar	21.672.938,06	4.386.733,57	1.148.038.316,50	435.759.488,51
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
• Per einde van het vorige boekjaar	9.814.152,39	1.242.406,57	528.479.522,86	242.758.811,75
• Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	5.993.471,22	461.380,35	57.141.813,50	29.744.450,30
- Afgeboekt bij overdrachten en buitengebruikstellingen	0,00	0,00	5.536.834,26	11.324,93
- Samenstellingen				
- Afboekingen	0,00	0,00	0,00	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	0,00	0,00	0,00	0,00
• Per einde van het boekjaar	15.807.623,61	1.703.786,92	580.084.502,10	272.491.937,12
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	5.865.314,45	2.682.946,65	567.953.814,40	163.267.551,39

	Meubilair en rollend materieel	Leasing en soortgelijke rechten (meubilair en rollend materieel)	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen
Aanschaffingswaarde				
• Per einde van het vorige boekjaar	1.455.833.534,34	162.966.821,56	96.399.771,66	41.180.426,36
• Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Aanschaffingen (met inbegrip van de geproduceerde vaste activa)	439.006,27	0,00	0,00	188.458.455,16
- Samenstelling				
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	1.155.277,45	0,00	0,00	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	33.049.843,24	0,00	47.935,29	-150.039.099,71
• Per einde van het boekjaar	1.488.167.106,40	162.966.821,56	96.447.706,95	79.599.781,81
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
• Per einde van het vorige boekjaar	743.172.074,91	5.283.717,61	49.816.998,73	0,00
• Mutaties tijdens het boekjaar:				
- Geboekt	63.237.952,38	4.654.134,56	2.185.168,24	0,00
- Afgeboekt bij overdrachten en buitengebruikstellingen	1.155.185,44	0,00	0,00	0,00
- Samenstellingen				
- Afboekingen	0,00	0,00	500.000,00	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	0,00	0,00	0,00	0,00
• Per einde van het boekjaar	805.254.841,85	9.937.852,17	51.502.166,97	0,00
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	682.912.264,55	153.028.969,39	44.945.539,98	79.599.781,81

IV. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA (POST 28 VAN DE ACTIVA)

1. Sociale rechten: (post 280/2/4)	74.130.523,29
• Bedrag per einde van het vorige boekjaar	74.150.523,29
• Mutaties tijdens het boekjaar	
- Aankopen	0,00
- Cessions	0,00
- Waardevermindering op participatie (dotaties)	-20.000,00
- Waardevermindering op participatie (terugnemingen)	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	0,00
2. Vorderingen: (post 288 waarborgen)	23.270.159,67
• Bedrag per einde van het vorige boekjaar	30.181.762,81
• Mutaties tijdens het boekjaar	
- Vermeerderingen	7.739.579,64
- Terugbetalingen	-14.651.182,78

VIII. STAAT VAN HET MAATSCHAPELIJK KAPITAAL

Het kapitaal bedraagt 37 miljoen EUR voor 140.000 deelbewijzen.	37.000.000,00

IX. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN .....

Voorziening voor aan derden te regelen schadegevallen (post 166 van de passiva)	12.684.081,22
Voorzieningen: sociale, fiscale, voor overige risico's en kosten (post 16)	151.791.094,36

X. STAAT VAN DE SCHULDEN

Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar	80.985.811,59
• Resterende looptijd van hoogstens één jaar	10.330.433,93
- Kredietinstellingen - schulden als rekening lening	3.400.000,00
- Leasingschulden en soortgelijke	6.930.433,93
• Resterende looptijd van meer dan één jaar, maar hoogstens vijf jaar	61.255.377,66
- Kredietinstellingen	53.200.000,00
- Overige schulden	278.730,32
- Leasingschulden en soortgelijke	7.776.647,34
• Resterende looptijd van meer dan vijf jaar	9.400.000,00
- Kredietinstellingen	9.400.000,00
- Overige schulden	0,00
Schulden gewaarborgd door de Belgische overheidsinstellingen	69.400.000,00
• Schulden op meer dan één jaar	
- Kredietinstellingen	66.000.000,00
• Schulden op ten hoogste één jaar	
- Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	3.400.000,00
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	87.446.483,14
• Belastingen (post 450/3 van de passiva)	
- Niet vervallen belastingenschulden	14.772.755,87
• Bezoldigingen en sociale lasten (post 454/9 van de passiva)	
- Schulden jegens de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en overige schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten"	72.673.727,27

XI. OVERLOPENDE REKENINGEN (POST 492/3/7 VAN DE PASSIVA)	50.222.410,55
Over te dragen kosten	3.700.257,32
Niet vervallen lopende interesten	766.591,77
Over te dragen opbrengsten - SEB Lease	10.433.363,44
Op voorhand opgestelde facturen	0,00
Vervroegd geïnde huurgelden	18.137,64
Op voorhand geïnde verkeersontvangsten	35.304.060,38

XII. GEGEVENS MET BETREKKING TOT DE BEDRIJFSRESULTATEN

Personeelsbestand per 31 december 2014	8.003
- Arbeiders	5.701
- Bedienden	2.096
- Directiepersoneel	206

De totale bezoldigingslasten bedragen	476.070.571,28
Vermindering van de sociale bijdragen ingeboekt in andere bedrijfsopbrengsten	-27.356.257,69

Totale nettobezoldigingslasten	503.426.828,97
- deel van de bezoldigingen en sociale voordelen geboekt als exploitatie-uitgaven	424.614.071,87
- deel van de doorgefactuurde bezoldigingen en sociale voordelen voor de bij de gewestelijke administratie gedetacheerde personeelsleden	9.041.007,80
- deel van de bezoldigingen en sociale voordelen op de specifieke dotatie veiligheid	42.167.741,44
- deel van de bezoldigingen en sociale voordelen op de specifieke dotatie roltrappen	1.200.790,60
- deel van de bezoldigingen en sociale voordelen geboekt als investering	23.408.520,34
- deel van de bezoldigingen en sociale voordelen op de werken ten laste van derden	2.994.696,92
- deel van de bezoldigingen en sociale voordelen voor eerste werkervaringscontract	0,00

UITSPLITSING VAN DE KOSTEN TUSSEN ACTIEVEN EN NIET-ACTIEVEN

• Lasten betreffende het personeel in activiteit	450.119.459,80
De tijdens het jaar uitbetaalde bezoldigingen belopen	326.540.907,42
De sociale lasten van wettelijke aard bedragen (na aftrek van de verminderingen van sociale bijdragen voor een bedrag van 24.772.550,33 EUR)	101.971.227,30
- de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid van de werknemers;	
- de kosten van de arbeidsongevallen;	
- het gewaarborgd week- en maandloon;	
- de betaling van de bezoldigingen overeenstemmend met de verlofdagen voor familiegebeurtenissen en voor het volbrengen van staatsburgerlijke verplichtingen;	
- de kredieturen voor onderwijs dat sociale vooruitgang tot doel heeft;	
- de tegemoetkoming van de maatschappij in de prijs van NMBS-abonnementen;	
- de vergoedingen voor verplaatsingen naar de Arbeidsgeneeskundige Dienst;	
- de compensatoire opzeggingsvergoedingen;	
- de onderhoudskosten voor de werkkledij.	
De totale lasten van wettelijke aard vertegenwoordigen 32,67 % van de bezoldigingen.	
De overige aan het personeel toegekende conventionele voordelen bedragen	21.607.325,08
- kledingfonds	1.173.990,39
- steun aan zieken	3.077.451,47
- maaltijdcheques	9.918.479,79
- hospitalisatieverzekering	3.457.654,46
- sociale dienst	2.580.783,86
- diverse premies	673.251,80
- toelage aan het syndicaal fonds	1.097.037,15
- verminderde wachttijdvergoeding ten laste van de RVA	-371.323,84

Deze extrawettelijke voordelen vertegenwoordigen 6,69 % van de bezoldigingen.

• Lasten betreffende het gepensioneerd personeel en het personeel met brugpensioen of dat gebruik maakt van de vervroegde uitstapregeling	50.142.143,92
- de bijzondere RSZ-bijdrage inzake aanvullend pensioen (8,86 %)	690,59
- de bijkomende toelage aan de personeelsleden met brugpensioen en oudere ontslagen werknemers	18.501.376,07
- de bijkomende toelage aan de gepensioneerde personeelsleden en aan de weduwen	533.602,90
- de jaarlijkse premies van de groepsverzekeringen Assubel, Ethias	31.106.474,36
- de pensioenen wegens ziekte	0,00

De gezamenlijke wettelijke en extrawettelijke lasten voor de niet-actieven bedragen aldus 18,66 % van de bezoldigingen.

Geboekte waardeverminderingen	-515.874,43
Op voorraden en bestellingen in uitvoering	
- Toevoegingen	350.486,23
- Terugnemingen	0,00
Op handelsvorderingen	
- Toevoegingen	1.314.592,11
- Terugnemingen	-2.180.952,77
Voorzieningen voor risico's en kosten	7.234.900,48
- Toevoegingen	37.598.807,55
- Bestedingen en terugnemingen	-30.363.907,07
Andere bedrijfskosten:	4.710.687,38
- Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	1.012.272,77
- Andere kosten	3.698.414,61

XIII. GEGEVENS BETREFFENDE DE FINANCIËLE RESULTATEN

Andere financiële opbrengsten:	167.822.674,28
- Kapitaalsubsidies	164.024.000,46
- Interestsubsidies	2.965.299,00
- Saldo geglobaliseerde dotatie	0,00
- Andere financiële opbrengsten	833.374,82
Waardeverminderingen op vlottende activa:	54.639,37
- Toevoegingen	75.993,38
- Terugnemingen	-21.354,01

XV. BELASTING OP HET RESULTAAT

Verschuldigde of gestorte belastingen en voorheffingen	562.512,98

XVI. ANDERE TAKSEN EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DE DERDEN

Belasting over de toegevoegde waarde in rekening gebracht	
- aan de onderneming (aftrekbaar)	72.320.612,90
- door de onderneming	53.345.019,83
Ingehouden bedragen ten laste van derden:	
- bedrijfsvoorheffing	68.585.999,89
- roerende voorheffing	456.522,45

XVII. GEGEVENS MET BETREKKING TOT NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Verplichtingen	
- verplichtingen voor aanschaffingen	233.392.293,00
- verplichting en verzoek betreffende de afgeleide producten afgesloten ten voordele van derden	3.700.257,32
- door de maatschappij ontvangen borgtochten	38.704.428,00
- borgtochten gegeven voor onze rekening	2.133.347,00
- crediteuren wegens huurgelden en vergoedingen	1.698.639,00
- verplichtingen van het gewest	60.995.880,00
- De waarde van de vervoerbewijzen in consignatie bij het personeel en bij de derden verkopers beloopt	1.173.926,00

Aanvullend pensioenstelsel

Het betreft een aanvullend pensioen dat verleend wordt aan al de gepensioneerde personeelsleden en aan hun rechthebbenden. Dit spruit voort uit een collectieve overeenkomst en kent aan elk gepensionerd personeelslid in leven op de pensioengerechtigde leeftijd een lijfrente toe evenals, bij het overlijden van het personeelslid, een overlevingsrente aan de rechthebbenden.

Dit stelsel wordt beheerd in het kader van een groepsverzekering afgesloten bij Ethias; deze groepsverzekering heeft het destijds van kracht zijnde interne pensioenfonds vervangen zonder toekenning van nieuwe voordelen, dat gekenmerkt was door het ontbreken van financiële reserves en door de tenlasteneming op het boekjaar van de kosten voortspruitend uit de toegekende renten.

Deze groepsverzekering integreert vanaf 2012 eveneens alle gepensioneerden van vóór 1994 en hun rechthebbenden, ten belope van de waarde van hun rentebeloften tot hun overlijden.

De verzekeraar heeft bevestigd dat de huidige financiële tegoeden van werkgeversvoorsprong die deze beloften inzake aanvullende pensioenen dekken 270.736.706 EUR bedragen op 31.12.2015, rekening houdend met de vereiste wettelijke stortingen, de verrichte opnemingen en de gegenereerde interesten.

De maatschappij heeft de mogelijkheid eventuele herstructureringsmaatregelen toe te passen. Overeenkomstig de wetgeving mogen de overeenstemmende lasten geboekt worden als herstructureringskosten wanneer het lasten betreft die in het kader van een substantiële wijziging van de organisatie van de onderneming worden vastgelegd, duidelijk omschreven zijn en een gunstige en duurzame weerslag op de doeltreffendheid van de onderneming hebben. De wetgeving bepaalt een aflossing op maximum 5 jaar.

XIX. GEGEVENS OVER DE BESTUURDERS EN DE COMMISSARISSEN

Rechtstreekse bezoldigingen ten laste van de resultatenrekening.

XX. SAMENVATTING VAN DE WAARDERINGSREGELS

De waarderingsregels worden bepaald overeenkomstig de beschikkingen van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 betreffende de uitvoering van de wet op de vennootschappen.

Herstructureringskosten

De maatschappij heeft de mogelijkheid eventuele herstructureringsmaatregelen toe te passen. Overeenkomstig de wetgeving mogen de overeenstemmende lasten geboekt worden als herstructureringskosten wanneer het lasten betreft die in het kader van een substantiële wijziging van de organisatie van de onderneming worden vastgelegd, duidelijk omschreven zijn en een gunstige en duurzame weerslag op de doeltreffendheid van de onderneming hebben. De wetgeving bepaalt een aflossing op maximum 5 jaar.

Immateriële vaste activa

De kosten voor onderzoeken en ontwikkeling zijn op 5 jaren (11.629.805 €) en op 1 jaar (228.979 €) afgeschreven. De gebruiksrecht van software die andere tebehoort zijn op 5 jaren (1.264.997 €) en op 1 jaar (1.879.330 €) afgeschreven.

Financiële vaste activa

De sociale rechten komen in de activa voor tegen hun aanschaffingswaarde, met aftrek van de bedragen die eventueel nog moeten vrijgemaakt worden en van de vaststaande en duurzame waardeverminderingen. Deze post behelst eveneens de participatie van de maatschappij in het kapitaal van de verbonden ondernemingen of ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, alsmede als vorderingen en borgtochten in contanten, de bedragen gedeponerd voor waarborgen, en onder meer een som van 7.776.647,33 EUR bij gerenommeerde financiële instellingen in het kader van een gerealiseerde alternatieve financiering.

Materiële vaste activa

Van al de in de materiële vaste activa opgenomen goederen werd een gedetailleerde inventaris opgemaakt. De materiële vaste activa zijn in de activa van de balans vermeld tegen hun inbrengwaarde, hun aankoopprijs of hun kostprijs, met aftrek van de afschrijvingen en de waardeverminderingen die er betrekking op hebben. De afschrijvingen worden berekend volgens de levensduur en de percentages die volgen. De verbouwingen behelzen eveneens de herstellingen en inrichtingen.

MATERIELE VASTE ACTIVA	Levensduur	% / jaar
Terreinen en gebouwen		
- Terreinen	onbeperkt	
Gebouwen		
- Aankopen	40 jaar	2,5
- Verbouwing	20 jaar	5
- Vernieuwing	10 jaar	10
- Bezoldigingen	1 jaar	100
- Handelsagentschappen - aankopen	20 jaar	5
- Handelsagentschappen - verbouwingen	10 jaar	10
- Installaties op het net inclusief sanisettes - aankopen	20 jaar	5
- Installaties op het net inclusief sanisettes - verbouwingen	10 jaar	10
Netten (1)		
- Sporen	25 jaar	4
- Leidingen	10 jaar	10
- Kabels en onderstations	20 jaar	5
- Kabels en onderstations - verbouwingen	10 jaar	10
- Signalisatie	20 jaar	5
- Signalisatie - Verbouwing	10 jaar	10
- Eigen busbanen	10 jaar	10
- Netten - Micro-investeringen en bezoldigingen	1 jaar	100
Installaties, machines en uitrusting		
- Zware uitrusting	20 jaar	5
- Machines en uitrusting	10 jaar	10
- Beheersuitrusting inclusief biljettiek, inning. - aankoop	10 jaar	10
- Beheersuitrusting inclusief biljettiek, inning. - verbouwing	5 jaar	20
- Zware beheersinformatica - aankoop	10 jaar	10
- Beheersinformatica - verbouwing	5 jaar	20
- Divers gereedschap inclusief meetapparatuur	5 jaar	20
- Informaticabeheer	5 jaar	20

Opgeslagen strategische en/of herstelbare artikels (UNBW) (2)		
- UNBW metro en metro ZRP	16 jaar	6,3
- UNBW trams 7000/7800/7900	1 jaar	100
- UNBW trams 2000 en trams ZRP	12 jaar	8,3
- UNBW trams 3000	13 jaar	7,7
- UNBW standaardbussen/gelede bussen/A500	1 jaar	100
- UNBW bussen A300 diesel	2 jaar	50,0
- UNBW bussen A300 gas	1 jaar	100
- UNBW bussen Jonckheere	5 jaar	20,0
- UNBW midibussen A308	6 jaar	16,7
- UNBW Evobu, A330 et O530G	7 jaar	14,3
- UNBW minibussen	1 jaar	100
- UNBW maintenance infrastructuur (sporen, leidingen en kabels, ...)	9 jaar	11,1
Meubilair en kantoormachines		
- Meubilair en kantoormachines inclusief communicatie -apparaten	5 jaar	20
Metro		
- Aankopen	35 jaar	2,9
- Verbouwingen met een levensduur $\geq$ 17 jaar	17 jaar	5,9
- Grote revisie	8 jaar	12,5
- Kleine revisie	4 jaar	25
- Verbouwingen met een levensduur $<$ 17 jaar	1 jaar	100
- Bezoldigingen en onderhoud	1 jaar	100
Trams		
- Aankopen	35 jaar	2,9
- Verbouwingen met een levensduur $\geq$ 17 jaar	17 jaar	5,9
- Verbouwingen met een levensduur $<$ 17 jaar	1 jaar	100
- Bezoldigingen en onderhoud	1 jaar	100
Autobussen		
- Aankopen	13 jaar	7,7
- Verbouwingen met een levensduur $\geq$ 6 jaar	6 jaar	16,6
- Verbouwingen met een levensduur $<$ 6 jaar	1 jaar	100
- Bezoldigingen en onderhoud	1 jaar	100
Minibussen gehandicapt		
- Aankopen	8 jaar	12,5
- Verbouwingen met een levensduur $\geq$ 4 jaar	4 jaar	25
- Verbouwingen met een levensduur $<$ 4 jaar	1 jaar	100
- Bezoldigingen en onderhoud	1 jaar	100
Bedrijfsvoertuigen op sporen		
- Aankopen	35 jaar	2,9
- Verbouwingen met een levensduur $\geq$ 17 jaar	17 jaar	5,9
- Verbouwingen met een levensduur $<$ 17 jaar	1 jaar	100
- Bezoldigingen en onderhoud	1 jaar	100
Bedrijfsvoertuigen op banden		
- Aankopen	10 jaar	10
- Verbouwingen met een levensduur $\geq$ 5 jaar	5 jaar	20
- Verbouwingen met een levensduur $<$ 5 jaar	1 jaar	100
Auto's		
- Aankopen	5 jaar	20
Spoormaterieel in leasing		
- Aankopen	35 jaar	2,9
Gehuurde Gebouwen		
- Vernieuwing	20 jaar	5
- Verbouwingen	10 jaar	10

(1) Netten

Heel het beheer van de netten "sporen", "bovenleiding", "kabels" en "eigen busbanen" wordt gesplitst per enkelvoudige werkeenheden, namelijk de lopende meter. Bij elke meter hebben wij de veroudering ervan uitgedrukt in jaren gebruik en dus van verwezenlijkte industriële afschrijving.

Deze methodologie maakt het mogelijk elk vak dat het voorwerp van een vernieuwing is, precies te volgen en rekening te houden met de eventuele waardeverminderingen en bestedingen/terugnemingen van de kapitaalsubsidies die betrekking hebben op die goederen.

(2) Opgeslagen strategische en/of herstelbare artikels (UNBW)

Artikels worden strategisch genoemd wanneer ze samen met de voertuigen aangekocht worden waarop ze betrekking hebben, hetzij om redenen van fabricatie in specifieke reeksen, wegens bijzonder lange bevoorradingstermijnen of bij abnormaal hoge kosten wanneer ze later aangekocht zouden moeten worden.

Artikels worden herstelbaar genoemd wanneer ze uit hoofde van hun externe of interne herstelling tijdens hun levensduur verschillende gebruikscycli doorlopen, en ze een herstelcode werkplaats meekrijgen en een geblokkeerd statuut wanneer ze bijbesteld worden.

Al de in voorraad gehouden artikels worden technisch onderzocht om ze te rangschikken in stukken voor dagelijks gebruik (HIBE), beheerd in hoeveelheid en waarde in voorraad, of in artikels UNBW beheerd in hoeveelheid in voorraad, maar met valorisatie niet meer in voorraad, maar in de aanwezige vaste activa.

De stukken UNBW werden daarna gesorteerd in verschillende categorieën volgens het soort materieel waarop ze betrekking hebben en elk van die categorieën goederen is daarna het voorwerp van een afschrijving op grond van de helft van de nog af te schrijven resterende levensduur van de recentste betrokken voertuigen.

Voorraden

Van de bevoorradingsstukken wordt een permanente fysieke inventaris opgemaakt en ze worden gevaloriseerd tegen de gemiddelde gewogen prijs, rekening houdend met de aanschaffingsprijs of de kostprijs die bij elke inboeking wordt toegepast.

De goederen in bewerking zijn opgenomen tegen hun kostprijs.
De artikels zijn technisch onderverdeeld in twee grote categorieën:
- de strategische en herstelbare artikels UNBW
- de artikels voor normaal verbruik HIBE

Met behoud van een gecentraliseerd beheer in SAP van alle artikels in hoeveelheden, zowel HIBE als UNBW, blijven enkel de verbruiksartikels (HIBE) in voorraden gevaloriseerd. De waarde van de strategische en/of herstelbare artikels werd overgeboekt naar de vaste activa, om er afgeschreven te worden.

Al de artikels zijn het voorwerp van een onderzoek inzake rotatiepercentage en veroudering. Dit onderzoek geeft aanleiding tot eventuele buitendienststellingen of waardeverminderingen.

Een geïndividualiseerde waardevermindering wordt toegepast op alle artikels die niet meer verbruikt werden, volgens het tabel hieronder:

ARTIKELS ZONDER VERBRUIK	WAARDEVERMINDERING IN %
tussen 2 en 3 jaar	30
tussen 3 en 4 jaar	60
tussen 4 en 5 jaar	75
tussen 5 en 6 jaar	90
meer dan 6 jaar	100

Bovendien zijn al de verbruikte artikelen het voorwerp van een rotatieberekening (uitgedrukt over gemiddeld twee jaar) en genereren zij individueel een waardevermindering overeenkomstig de volgende tabel:

GEMIDDELD SAP-ROTATIEPERCENTAGE	WAARDEVERMINDERING IN %
verbruikte voorraad in <3 jaar	0
verbruikte voorraad tussen 3 en 4 jaar	4
verbruikte voorraad tussen 4 en 5 jaar	10
verbruikte voorraad tussen 5 en 6 jaar	14
verbruikte voorraad tussen 6 en 7 jaar	18
verbruikte voorraad tussen 7 en 8 jaar	30
verbruikte voorraad tussen 8 en 9 jaar	40
verbruikte voorraad tussen 9 en 10 jaar	50
verbruikte voorraad tussen 10 en 20 jaar	70
verbruikte voorraad op meer dan 20 jaar	100

Er moet evenwel onderstreept worden dat de artikels in het systeem SAP behouden blijven voor hun normale gemiddelde gewogen prijs vóór waardevermindering om de juiste berekening van de kostprijs mogelijk te maken. De waardevermindering wordt geglobaliseerd en afgetrokken van de globale voorraad.

Vorderingen

De vorderingen zijn geraamd op hun nominale waarde. Ze geven aanleiding tot waardeverminderingen indien de verwezenlijking ervan onzeker is..

Voorziening voor risico's en kosten

Deze voorziening van 19.359.692 EUR dekt de waarschijnlijke kostprijs van de verhuizingen die verband houden met de hergroepering van de werkplaatsen van de technische directie van het Rollend Materieel op de site van Haren, alsmede de verhuiskosten van de BUW naar de nieuwe maatschappelijke zetel. Ook de bestrijding van verontreiniging kosten, de verplaatsing van de Van Haelen terminus en de stabiliteit kosten in Demets.

Voorziening voor aan derden te regelen schadegevallen

Deze voorziening ten bedrage van 12.684.081,22 EUR, samengesteld door de maatschappij als "eigen verzekeraar", is gevaloriseerd overeenkomstig de wetgeving inzake verzekeringen en de richtlijnen van de N.B.B., via de individualisering van alle schadegevallen die gebeurd zijn vóór 2016, waarvoor de onkosten redelijkerwijze door de maatschappij zouden moeten gedragen worden in de komende jaren. Deze raming dekt ook een forfait van 10% van de kostprijs voor de dekking van de interne en externe beheerskosten.

Voorziening te recupereren uren en wachtdienst

Een voorziening van 10.498.940,18 EUR werd overeenkomstig de wetgeving samengesteld om de potentiële last te dekken van de niet-betaalde uren, de gekapitaliseerde dagen en wachtdiensten gepresteerd door het personeel van de onderneming. Die uren moeten normaal gezien gerecupereerd worden door compensatie tijdens de resterende jaren van hun loopbaan.

Voorziening voor de dekking van de brugpensioenlasten, conventionele ontslagen en andere afvloeiingen

Deze dekking van de brugpensioenlasten, de lasten van conventionele ontslagen en andere afvloeiingen bedraagt 116.011.804,20 EUR (geactualiseerd). Dit bedrag maakt het onder meer mogelijk om volgens de betrokken conventies en populaties en voor de personeelsleden vertrokken op 31/12/2015, de maandelijks renten te dekken die betaald moeten worden gedurende de periode tussen het tijdstip van het wettelijk pensioen op 65 jaar. Dit bedrag dekt eveneens de beloften inzake individuele pensioenen en eventuele opzeggingsvergoedingen.

Voorziening voor de dekking van de sociale geschillen

Deze voorziening bedraagt 5.801.493,93 EUR.

Kapitaalsubsidies

Ze betreffen:

- de rechtstreekse financiële tussenkomsten van het Gewest in de specifieke kosten van de herstructurering van de maatschappij, voor de uitbreiding of de modernisering van het net. Deze subsidies worden individueel en geleidelijk verminderd door boeking op de resultatenrekening op het ritme van de tenlasteneming van de afschrijving van deze gesubsidieerde vaste activa;
- de ontvangen subsidies met het oog op de terugbetaling van het kapitaal van de door de maatschappij aangegane investeringsleningen voor de financiering van de vernieuwing en de herstructurering van haar exploitatiewerktuig. Voor alle duidelijkheid werd overeengekomen deze subsidie vanaf 1997 te verwerken zoals de andere kapitaalsubsidies en ze niet onmiddellijk meer in het resultaat op te nemen. De van het Gewest ontvangen subsidies in de vorm van rechtstreekse investeringsdotaties, die verleend worden in het kader van de jaarlijkse investeringsprogramma's. Deze subsidies worden opgenomen in het resultaat, op het ritme van de globale industriële afschrijving van al de betrokken vaste activa..

De overige posten van de activa of de passiva komen voor in de balans tegen hun boekhoudkundige of nominale waarde..

XXbis. WIJZIGING VAN DE WAARDERINGSREGELS EN VAN DE BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING

De kleine wijzigingen voor de metro zijn afschrijvingen vanaf de eerste januari 2015 over 4 jaren, de boekhoudkundige impact is 165,677 €.

XXI. PUBLICATIE VN DE UITTREKSELS UIT DE AKTEN VAN OPRICHTING EN VAN WIJZIGING VAN STATUTEN

Ordonnantie van 22 november 1990 (Belgisch Staatsblad van 28 november 1990) betreffende de organisatie van het openbaar vervoer in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de ordonnaties van 19 juli 1996 (Belgisch Staatsblad van 28 augustus 1996) en van 19 april 2007 (Belgisch Staatsblad van 2 mei 2007).

Een besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 6 december 1990 (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 18 december 1990) keurt de oprichting en de statuten goed van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel, opgericht bij akte verleden op 3 december 1990.

Sociale balans

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn: 328.03

I. STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

A. WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

	Totaal	Mannen	Vrouwen
1. Tijdens het boekjaar			
Gemiddeld aantal werknemers			
Voltdijs	6.823,3	6.265,7	557,6
Deeltijs	1.024,7	856,8	167,9
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	7.848,0	7.122,5	725,5
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltdijs	11.863.669	10.744.925	1.118.744
Deeltijs	1.317.643	1.193.389	124.254
Totaal	13.181.312	11.938.314	1.242.998
Personeelskosten			
Voltdijs	463.761.711,58	420.029.041,09	43.732.670,49
Deeltijs	51.507.805,33	46.650.619,29	4.857.186,04
Totaal	515.269.516,91	466.679.660,38	48.589.856,53
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	10.214.029,78	9.250.846,77	963.183,01
2. Tijdens het vorige boekjaar			
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	7.100,5	6.499,2	601,3
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	12.424.872	11.300.523	1.124.349
Personeelskosten	491.103.212,54	446.662.397,54	44.440.815,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	9.630.972,00	8.759.448,00	871.524,00
	Voltdijs	Deeltijs	Totaal in VTE
3. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar			
Aantal werknemers	7.030	973	7.680
• Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	6.905	973	7.555,0
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd	125		125,0
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk			
- Vervangingsovereenkomst			
• Volgens het geslacht en het studieniveau			
- Mannen	6.441	807	6.985,5
- lager onderwijs	885	241	1.054,1
- secundair onderwijs	4.671	523	5.016,5
- universitair onderwijs	263	8	268,5
- hoger niet-universitair onderwijs	622	35	646,5
- Vrouwen	589	166	694,4
- lager onderwijs	33	19	45,1
- secundair onderwijs	281	80	330,4
- universitair onderwijs	129	23	145,7
- hoger niet-universitair onderwijs	146	44	173,3
• Volgens de beroepscategorie			
- Directiepersoneel	195	11	202,1
- Bedienden	1.756	340	1.996,1
- Arbeiders	5.079	622	5.481,8
- Andere	0	0	0,0

B. UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

	Uitzendkrachten	Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Tijdens het boekjaar		
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	32,25	0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	71.412	0
Kosten voor de onderneming	1.805.488,47	0

II. TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

	Temps plein	Temps partiel	Total en ETP
A. INGETREDEN			
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister	824	7	828,8
• Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	698	6	702,3
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd	126	1	126,5
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0,0
- Vervangingsovereenkomst	0	0	0,0
B. UITGETREDEN			
Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	336	117	413,8
• Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
- Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	264	116	341,0
- Overeenkomst voor een bepaalde tijd	72	1	72,8
- Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	0	0	0,0
- Vervangingsovereenkomst	0	0	0,0
• Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
- Pensioen	21	4	23,6
- Werkloosheid met bedrijfstoeslag	47	75	94,9
- Afdanking	77	8	82,5
- Andere reden	191	30	212,9
- Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	0	0	0,0

III. INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever			
Aantal betrokken werknemers	5.780	5.811	553
Aantal gevolgde opleidingsuren	286.362	5.812	28.321
Nettokosten voor de onderneming	13.049.635	5.813	1.290.623
- waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	13.049.635	58.131	1.290.623
- waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	0	58.132	0
- waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	0	58.133	0
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever			
Aantal betrokken werknemers	0	5.831	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	0	5.832	0
Nettokosten voor de onderneming	0	5.833	0
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever			
Aantal betrokken werknemers	0	5.851	0
Aantal gevolgde opleidingsuren	0	5.852	0
Nettokosten voor de onderneming	0	5.833	0

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS VAN DE MIVB OVER DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2015

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening en tevens de vereiste bijkomende verklaringen. De jaarrekening bevat de balans op 31 december 2015, en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting.

VERSLAG OVER DE JAARREKENING – OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van M.I.V.B over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op grond van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van **2.219.445.410,13 EUR** en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van **26.643.239,52 EUR**.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van het college van commissarissen

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door het college van commissarissen, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten.

Bij het maken van die risico-inschatting neemt het college van commissarissen de interne beheersing van de entiteit in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de entiteit van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de entiteit de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van M.I.V.B. per 31 december 2015, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Paragraaf inzake overige aangelegenheden

Gezien de meervoudige verplichtingen waarmee de onderneming geconfronteerd wordt, dient het beheersorgaan de interne controlemechanismen verder uit te zetten en de beheersmaatregelen te optimaliseren om de onzekerheden verbonden aan deze risico's te beheersen.

M.I.V.B. ontvangt subsidies waaraan voorwaarden gekoppeld zijn. Niet alle subsidies hebben reeds het voorwerp uitgemaakt van controles door de bevoegde instanties.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan.

Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen

---

Brussel, 27 april 2016

HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN,

RSM BEDRIJFSREVISOREN CVBA, vertegenwoordigd door

Vinciane Maricq
Bedrijfsrevisor

Jean-François Nobels
Bedrijfsrevisor

MAZARS BEDRIJFSREVISOREN CVBA, vertegenwoordigd door

Philippe Gossart
Bedrijfsrevisor

Lieven Acke
Bedrijfsrevisor

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE VENNOTEN 24 MEI 2016

Dames en Heren,

Wij hebben de eer u, overeenkomstig de statuten, rekenschap te geven van de wijze waarop wij onze toezichts- en controleopdracht hebben uitgevoerd tijdens het boekjaar afgesloten op 31 december 2015.

Wij hebben de onderscheiden rubrieken van de door de Raad van Bestuur afgesloten jaarrekening onderzocht en vastgesteld dat zij met de maatschappelijke boeken overeenstemmen.

Het bestaan van de beschikbaarheden in kas en bij de banken werd in overeenstemming bevonden met de boekhoudkundige documenten en met de door de deposito-instellingen verstrekte rekeninguittreksels.

Voor de vervulling van onze opdracht heeft het bestuur ons alle nuttige en nodige inlichtingen verstrekt.

Rekening houdend met de inlichtingen die eveneens vermeld zijn in het verslag van de commissaris-revisor, opgenomen in het financieel verslag, stellen wij u derhalve voor, Dames en Heren, de jaarrekening, zoals ze u door de raad van bestuur wordt voorgelegd, goed te keuren.

Brussel, 4 april 2016.

Ph. BARETTE

W. STOEFS

GECONSOLIDEERD FINANCIEEL VERSLAG

Verslag van de Raad van Bestuur en van het college van commissarissen
en de commissaris-revisor aan de algemene vergadering van de vennoten

---

Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN VAN HET BEHEERSCOMITÉ

Consolidatieprincipe

De ordonnantie van 19 april 2007 - met inwerkingtreding op 31 maart 2007 - houdende diverse bepalingen inzake openbare dienst van openbaar stadsvervoer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet in de oprichting van de naamloze vennootschap van publiek recht "Citeo" die hoofdzakelijk als doel heeft infrastructuur noodzakelijk voor de openbare dienst van openbaar stadsvervoer te beheren en te ontwikkelen.

Het kapitaal is in handen van de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB) ten belope van alle aandelen min één aandeel en van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Brussel (GIMB) voor het resterende deel.

De MIVB is volgens de artikels 109 en volgende van het Wetboek van vennootschappen er toe gehouden een geconsolideerde rekening te publiceren.

Consolidatiekring en consolidatiemethoden

De consoliderende maatschappij MIVB heeft participaties (opgenomen in de rubrieken 280 en 282 van de activa) in de volgende vennootschappen :

Naam, volledig adres van de Zetel, en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer	Maatschappelijke rechten rechtstreeks gehouden		Gegevens uit de laatste beschikbare jaarrekening		
	Aantal	%	Jaarrekening afgesloten op	Eigen vermogen	Nettoresultaat
	(in eenheden)				
CITEO NV VAN PUBLIEK RECHT Koloniënstraat 62 1000 Brussel - België 0889.267.195	293.666	99,99 %	31/12/2014	82.613.333	1.664.737
TRANSURB TECHNIRAIL NV Ravensteinstraat 60, bus 18 1000 Brussel - België 0413.393.907	200	8,00 %	31/12/2014	4.906.297	-1.353.150
OPTIMOBIL NV Heresianenstraat 7 A 1000 Brussel - België 0479.561.664	495	49,50 %	31/12/2014	762.862	278.571
BELGIAN MOBILITY CARD NV Bisschopsstraat 1 1000 Brussel - België 0822.658.483	200	25,00 %	31/12/2014	107.276	19.259
TRANSAMO SA Rue Camille Desmoulins 21 92130 Issy Les Moulineaux Frankrijk	96	4,80 %	31/12/2014	2.142.170	148.345

Consolidatiemethode

Gecontroleerde vennootschappen

De MIVB bezit :

- 99,99% van de kapitaalaandelen van Citeo.
Daardoor bezit de MIVB de controle over deze vennootschap.
De weerhouden consolidatiemethode is bijgevolg de integrale consolidatie.

Andere participaties

De andere participaties worden gewaardeerd tegen de historische aankoopprijs met een waardevermindering ingeval het aandeel van de MIVB in het eigen vermogen onder de historische aankoopprijs daalt. De rekening die voor deze berekening werd gebruikt, is de laatste beschikbare rekening, te weten deze afgesloten op 31 december 2014.

Commentaar op de jaarrekening

De beide vennootschappen MIVB en Citeo stellen hun wettelijke jaarrekening voor conform de wetgeving van toepassing op de handelsvennootschappen. De voorgestelde financiële staat consolideert op integrale manier de rekeningen van de MIVB en van Citeo. De periode waarop deze staat betrekking heeft, bedraagt 12 maanden voor de beide vennootschappen.

De consolidatieboekingen met betrekking tot de balans hebben de eliminatie tot doel van enerzijds de participatie in Citeo in de activa van de MIVB, en van anderzijds het eigen vermogen van Citeo, met de opname van een belang van derden voor het gedeelte van het eigen vermogen in het bezit van de andere aandeelhouder.

De geconsolideerde jaarrekening sluit af met een winst van 28.171.966,75 EUR waarin het aandeel van de MIVB 28.171.961,54 EUR bedraagt.

Andere inlichtingen

Voor meer details inzake de overige informatie die door de wet wordt opgelegd (artikel 119, 1° tot 5° van het Wetboek van vennootschappen), verwijzen wij naar de informatie die in toepassing van artikel 96 van het Wetboek van vennootschappen wordt verstrekt in het beheersverslag van de consoliderende vennootschap MIVB.

Evaluatieregels

De evaluatieregels die voor de geconsolideerde rekening worden toegepast zijn identiek aan de regels die in de commentaren bij de rekening over 2015 van de MIVB worden gedefinieerd. Eventuele positieve consolidatieverschillen worden over 5 jaar afgeschreven.

Opgesteld in Brussel, 26 april 2016.

De bestuurder – directeur-generaal,
Brieuc de MEEÛS

De voorzitter van de Raad van Bestuur,
Thomas RYCKALTS

Geconsolideerde balans op 31 december 2015 o Activa

VASTE ACTIVA	2015	2014
I. OPRICHTINGSKOSTEN	0,00	0,00
II. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	8.548.261,10	0,00
III. POSITIEVE CONSOLIDATIEVERSCHILLEN	0,00	0,00
IV. MATERIËLE VASTE ACTIVA	1.691.707.921,52	1.677.724.520,43
A. Terreinen en gebouwen	567.953.814,40	552.767.561,37
B. Installaties, machines en uitrusting	163.267.551,39	166.849.196,39
C. Meubilair en rollend materieel	682.912.264,55	712.661.459,43
D. Leasing en soortgelijke rechten	153.028.969,39	157.683.103,95
E. Overige materiële vaste activa	44.945.539,98	46.582.772,93
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	79.599.781,81	41.180.426,36
V. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	77.386.480,97	87.316.689,26
A. Verbonden ondernemingen	0,00	0,00
B. Ondernemingen waarmee een participatieverhouding bestaat	0,00	0,00
C. Andere financiële vaste activa		
1. Aandelen	714.023,29	734.023,29
2. Vorderingen	76.672.457,68	86.582.665,97
VLOTTENDE ACTIVA		
VI. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	1.530.995,04	1.686.163,25
B. Overige vorderingen	1.530.995,04	1.686.163,25
VII. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	30.700.956,70	28.978.884,20
A. Voorraden		
1. Grond- en hulpstoffen	29.487.197,26	27.698.395,25
2. Goederen in bewerking	1.213.759,44	1.280.488,95
B. Bestellingen in uitvoering	0,00	0,00
VIII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	363.119.355,75	322.861.859,36
A. Handelsvorderingen	24.728.915,77	18.570.100,89
B. Overige vorderingen	338.390.439,98	304.291.758,47
IX. GELDBELEGGINGEN	29.736.837,31	25.212.406,77
B. Overige beleggingen	29.736.837,31	25.212.406,77
X. LIQUIDE MIDDELEN	6.709.435,18	7.022.843,65
XI. OVERLOPENDE REKENINGEN	20.730.726,40	18.156.519,79
TOTAAL VAN DE ACTIVA	2.230.170.969,97	2.168.959.886,71

Geconsolideerde balans op 31 december 2015 o Passiva

EIGEN VERMOGEN		2015	2014
I. KAPITAAL		37.000.000,00	37.000.000,00
A. Geplaatst kapitaal		37.000.000,00	37.000.000,00
IV. RESERVES		82.856.797,69	54.684.836,15
D. Reserves geconsolideerd		82.856.797,69	54.684.836,15
V. NEGATIEVE CONSOLIDATIEVERSCHILLEN		0,00	0,00
VI. OMREKENINGSVERSCHILLEN		0,00	0,00
VII. KAPITAALSUBSIDIES		1.625.454.359,70	1.566.967.405,71
BELANG VAN DERDEN			
VIII. BELANG VAN DERDEN		283,27	278,06
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN			
IX. BRUGPENSIOENEN, CONVENTIONELE ONTSLAGEN EN ANDERE AFVLOEIINGEN		164.475.175,58	157.240.275,10
A. Brugpensioenen, conventionele ontslagen en andere afvloeiingen		116.130.968,25	116.317.794,34
B. Belastingen		0,00	0,00
C. Risico's en kosten voor de hergroepering van de werkplaatsen en van de administratieve diensten		19.359.692,00	9.132.000,00
D. Overige risico's en kosten			
• Voorziening voor aan derden te regelen schadegevallen		12.684.081,22	12.268.688,73
• Voorziening te recupereren uren		10.498.940,18	12.430.588,58
• Voorziening voor lopende geschillen		3.470.000,00	5.157.841,05
• Voorziening voor sociale geschillen		1.557.628,66	1.159.497,13
• Andere voorziening		773.865,27	773.865,27
SCHULDEN			
X. Schulden op meer dan één jaar		70.655.377,66	81.450.242,10
A. Financiële schulden			
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden		7.776.647,34	14.707.081,29
4. Kredietinstellingen		62.600.000,00	66.000.000,00
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		0,00	
D. Overige schulden		278.730,32	743.160,81
XII. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR		199.506.565,52	225.364.680,10
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		10.330.433,93	21.551.347,78
B. Financiële schulden - Kredietinstellingen		0,00	
C. Handelsschulden - Leveranciers		94.486.114,65	103.868.665,61
D. Ontvangen vooruitbetalingen		1.981.288,44	23.158,00
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		87.446.483,14	94.629.907,74
F. Overige schulden		5.262.245,36	5.291.600,97
XIII. OVERLOPENDE REKENINGEN		50.222.410,55	46.252.169,49
TOTAAL VAN DE PASSIVA		2.230.170.969,97	2.168.959.886,71

Onderzoek van de geconsolideerde balans op 31 decembre 2015 o Activa

ACTIFS IMMOBILISÉS

I. OPRICHTINGSKOSTEN	0,00
Herstructureringskosten	9.814.152,39
Afschrijving	-9.814.152,39
II. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	8.548.261,10
Gebruiksrecht van software die anderen toebehoort	5.865.314,45
Afschrijving	2.682.946,65
III. POSITIEVE CONSOLIDATIEVERSCHILLEN	0,00
IV. MATERIËLE VASTE ACTIVA	1.691.707.921,52
A. Terreinen en gebouwen	567.953.814,40
B. Installaties, machines en uitrusting	163.267.551,39
C. Meubilair en rollend materieel	682.912.264,55
D. Leasing en soortgelijke rechten	153.028.969,39
E. Overige materiële vaste activa	44.945.539,98
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	79.599.781,81
V. FINANCIËLE VASTE ACTIVA	77.386.480,97
A. Verbonden ondernemingen	0,00
B. Ondernemingen waarmee een participatieverhouding bestaat	0,00
C. Andere financiële vaste activa	
1. Aandelen	714.023,29
2. Vorderingen	76.672.457,68

VLOTTENDE ACTIVA

VI. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	1.530.995,04
B. Overige vorderingen	1.530.995,04
VII. VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING	30.700.956,70
A. Voorraden	30.700.956,70
1. Grond- en hulpstoffen	29.487.197,26
2. Goederen in bewerking en werken in uitvoering	1.213.759,44
VIII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	363.119.355,75
A. Handelsvorderingen	24.728.915,77
• Cliënten	23.666.544,86
• Leveranciers (debiteuren)	24.069,00
• Op te maken facturen	967.382,53
• Vooruitbetalingen	0,00
• Dubieuze vorderingen	70.919,38
B. Overige vorderingen	338.390.439,98
• Personeel	311.905,73
• Fiscale en sociale vorderingen	7.408.597,90
• Bijdrage van de Staat in de interesten op leningen	0,00
• Bezoldigingen van het gedetacheerde personeel	0,00
• Saldo van de te ontvangen exploitatiesubsidie	314.997.990,15
• Diversen	15.671.946,20
IX. GELDBELEGGINGEN	29.736.837,31
X. LIQUIDE MIDDELEN	6.709.435,18
XI. OVERLOPENDE REKENINGEN	20.730.726,40

TOTAAL VAN DE ACTIVA **2.230.170.969,97**

Onderzoek van de geconsolideerde balans op 31 decembre 2015 o Passiva

EIGEN VERMOGEN

I. KAPITAAL	37.000.000,00
IV. RESERVES	82.856.797,69
A. Wettelijke reserve	11.041.653,26
D. Beschikbare reserves	71.815.144,43
• Investeringsfondsen	68.056.318,53
• Fonds voor interesten en dubieuze vorderingen	127.297,54
• Andere beschikbare reserves	3.631.528,36
V. NEGATIEVE CONSOLIDATIEVERSCHILLEN	0,00
VI. OMREKENINGVERSCHILLEN	0,00
VII. KAPITAALSUBSIDIES	1.625.454.359,70

BELANG VAN DERDEN

VIII. BELANG VAN DERDEN	283,27

VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN

IX. VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	164.475.175,58
A. Voorziening voor pensioenen en andere soortgelijke verplichtingen	116.130.968,25
B. Voorziening voor belastingen	0,00
C. Voorziening samengesteld met het oog op de dekking van de vermoedelijke kostprijs van de hergroepering van de werkplaatsen en administratieve diensten	19.359.692,00
D. Overige risico's en kosten	28.984.515,33
• Voorziening voor aan derden te regelen schadegevallen	12.684.081,22
• Voorziening voor lopende geschillen	3.470.000,00
• Voorziening te recupereren uren	10.498.940,18
• Voorziening voor sociale geschillen	1.557.628,66
• Andere voorziening	773.865,27

SCHULDEN

X. SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR	70.655.377,66
A. Financiële schulden	70.376.647,34
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	7.776.647,34
4. Kredietinstellingen: Leningen op lange termijn voor de vernieuwing van het materieel en de installaties (zie volgende tabel)	62.600.000,00
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	0,00
D. Overige schulden	278.730,32
XI. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR	199.506.565,52
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	10.330.433,93
• Leasingschulden mobiliair	10.330.433,93
• Terugbetalingen waarvan de vervaldag in 2014 valt op de leningen op lange termijn voor de vernieuwing van het materieel en de installaties (zie volgende tabel)	
B. Financiële schulden - Kredietinstellingen	0,00
C. Handelsschulden	94.486.114,65
D. Ontvangen vooruitbetalingen	1.981.288,44
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	87.446.483,14
F. Overige schulden	5.262.245,36
XII. OVERLOPENDE REKENINGEN	50.222.410,55

TOTAAL VAN DE PASSIVA	2.230.170.969,97

Resultaten op 31 december 2015 o Lasten

BEDRIJFSRESULTATEN	2015	2014
II. BEDRIJFSKOSTEN	880.313.017,96	833.037.631,85
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	38.543.208,62	36.195.000,80
1. Inkopen en algemene onderaannemingen	40.682.496,86	38.644.015,34
2. Wijziging in de voorraad (toename -, afname +)	(2.139.288,24)	(2.449.014,54)
B. Diensten en diverse goederen	136.138.546,18	118.014.683,62
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	530.783.086,66	507.805.192,54
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	163.418.374,07	136.103.523,53
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	(515.874,43)	2.598.078,74
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	7.234.900,48	26.150.478,06
G. Andere bedrijfskosten	4.710.776,38	6.170.674,56
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)	0,00	0,00
I. Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen	0	0
FINANCIËLE RESULTATEN		
V. FINANCIËLE KOSTEN	7.855.153,41	4.345.474,22
A. Kosten van Schulden	3.343.878,20	3.963.108,16
B. Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen	0,00	0,00
C. Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	54.639,37	(314.947,64)
D. Andere financiële kosten	4.456.635,84	697.313,70
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN	238.516,14	620.327,33
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen	0,00	0,00
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	0,00	0,00
D. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen+, bestedingen -)	0,00	0,00
F. Andere uitzonderlijke kosten	238.516,14	620.327,33
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
X. BELASTINGEN	562.512,98	146.992,08
TOTAAL VAN DE KOSTEN	888.969.200,49	838.150.425,48

Resultaten op 31 december 2015 o Opbrengsten

BEDRIJFSRESULTATEN		2015	2014
I.	BEDRIJFSOPBRENGSTEN	743.371.201,69	690.489.062,90
A.	Omzet: nettoverkeersontvangsten	271.885.784,96	266.826.090,04
B.	Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, vermindering -)	(66.729,51)	(556.625,98)
C.	Geproduceerde vaste activa	53.381.460,00	25.804.376,80
D.	1. Andere bedrijfsopbrengsten	418.170.686,24	398.415.222,04
	2. Tussenkost van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de werkingskosten	0,00	0,00

FINANCIËLE RESULTATEN

IV.	FINANCIËLE OPBRENGSTEN	173.102.770,50	148.182.266,15
A.	Opbrengsten uit financiële vaste activa	1.757.617,57	1.844.699,87
B.	Opbrengsten uit vlottende activa	689.267,46	1.186.459,46
C.	Andere financiële opbrengsten	170.655.885,47	145.151.106,82

UITZONDERLIJKE RESULTATEN

VII.	UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	667.195,05	1.815.434,84
A.	Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op materiële vaste activa	500.003,52	500.000,00
B.	Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	0,00	0,00
C.	Meerwaarden op de realisatie van vaste activa	0,00	2.007,32
D.	Andere uitzonderlijke opbrengsten	167.191,53	1.313.427,52

TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN	917.141.167,24	840.486.763,89

GECONSOLIDEERDE WINST

XII.	GECONSOLIDEERDE WINST	28.171.966,75	2.336.338,41
A.	Aandeel van derden	5,21	5,67
B.	Aandeel van de groep	28.171.961,54	2.336.332,74

Onderzoek van de geconsolideerde balans op 31 december 2015

TOESTAND EIND DECEMBER 2015

Jaar van de leningen	Bedrag van de leningen	Terug te betalen bedrag op 31/12/2014	Terugbetaling gedaan in 2015	Terug te betalen bedrag na 31/12/2015	Terug te betalen bedrag in 2016	Terug te betalen bedrag na 31/12/2016	Terug te betalen bedrag vanaf 01/01/2017 tot en met 31/12/2020	Bedrag op meer dan 5 jaar
1984	12.394.676,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	8.552.326,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1985	6.841.861,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	6.792.282,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	12.146.782,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1986	1.536.939,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1987	7.064.965,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	8.948.956,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1990	52.156.797,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1991	46.881.741,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	5.275.056,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1992	26.499.817,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	54.933.205,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1993	52.156.797,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1994	34.754.672,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	35.250.459,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	52.156.797,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1995	27.268.287,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1996	27.268.287,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1997	49.578.704,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1998	51.685.799,92	4.858.713,09	4.858.713,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1999	83.589.696,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2000	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2001	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2002	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2003	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2004	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2005	21.000.000,00	8.400.000,00	1.400.000,00	7.000.000,00	1.400.000,00	5.600.000,00	5.600.000,00	0,00
2006	58.320.000,00	6.480.000,00	6.480.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	30.000.000,00	18.000.000,00	2.000.000,00	16.000.000,00	2.000.000,00	14.000.000,00	8.000.000,00	6.000.000,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	43.000.000,00	43.000.000,00	0,00	43.000.000,00	0,00	43.000.000,00	43.000.000,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	816.054.912,57	80.738.713,09	14.738.713,09	66.000.000,00	3.400.000,00	62.600.000,00	56.600.000,00	6.000.000,00

CAPACITÉS D'EMPRUNTS DISPONIBLES AVEC OCTROI DE LA GARANTIE RÉGIONALE

2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

TOTAAL | 816.054.912,57 | 80.738.713,09 | 14.738.713,09 | 66.000.000,00 | 3.400.000,00 | 62.600.000,00 | 56.600.000,00 | 6.000.000,00

Bijlage

I. tot III. STAAT VAN DE IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Herstructureringskosten	Concessies, brevetten, octrooien, enz.	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting
Aanschaffingswaarde				
• Per einde van het vorige boekjaar	9.814.152,39	1.242.406,57	1.081.247.084,23	409.608.008,14
• Mutaties tijdens het boekjaar				
- Aanschaffingen (met inbegrip van de geproduceerde vaste activa)	0,00	0,00	0,00	0,00
- Samenstelling				
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	0,00	0,00	8.982.536,78	12.959,09
- Overboekingen van een post naar een andere	11.858.785,67	3.144.327,00	75.773.769,05	26.164.439,46
• Per einde van het boekjaar	21.672.938,06	4.386.733,57	1.148.038.316,50	435.759.488,51
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
• Per einde van het vorige boekjaar	9.814.152,39	1.242.406,57	528.479.522,86	242.758.811,75
• Mutaties tijdens het boekjaar				
- Geboekt	5.993.471,22	461.380,35	57.141.813,50	29.744.450,30
- Afgeboekt bij overdrachten en buitengebruikstellingen	0,00	0,00	5.536.834,26	11.324,93
- Samenstellingen				
- Afboekingen	0,00	0,00	0,00	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	0,00	0,00	0,00	0,00
• Per einde van het boekjaar	15.807.623,61	1.703.786,92	580.084.502,10	272.491.937,12
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	5.865.314,45	2.682.946,65	567.953.814,40	163.267.551,39

	Meubilair en rollend materieel	Leasing en soortgelijke rechten (meubilair en rollend materieel)	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen
Aanschaffingswaarde				
• Per einde van het vorige boekjaar	1.455.833.534,34	162.966.821,56	96.399.771,66	41.180.426,36
• Mutaties tijdens het boekjaar				
- Aanschaffingen (met inbegrip van de geproduceerde vaste activa)	439.006,27	0,00	0,00	188.458.455,16
- Samenstelling				
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	1.155.277,45	0,00	0,00	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	33.049.843,24	0,00	47.935,29	-150.039.099,71
• Per einde van het boekjaar	1.488.167.106,40	162.966.821,56	96.447.706,95	79.599.781,81
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
• Per einde van het vorige boekjaar	743.172.074,91	5.283.717,61	49.816.998,73	0,00
• Mutaties tijdens het boekjaar				
- Geboekt	63.237.952,38	4.654.134,56	2.185.168,24	0,00
- Afgeboekt bij overdrachten en buitengebruikstellingen	1.155.185,44	0,00	0,00	0,00
- Samenstellingen				
- Afboekingen	0,00	0,00	500.000,00	0,00
- Overboekingen van een post naar een andere	0,00	0,00	0,00	0,00
• Per einde van het boekjaar	805.254.841,85	9.937.852,17	51.502.166,97	0,00
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	682.912.264,55	153.028.969,39	44.945.539,98	79.599.781,81

VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN AAN DE ALGEMENE VERGADERING DER AANDEELHOUDERS VAN DE MIVB OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2015

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening en tevens de vereiste bijkomende verklaringen. De geconsolideerde jaarrekening bevat de balans op 31 december 2015, en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting.

VERSLAG OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING – OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van M.I.V.B over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op grond van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een geconsolideerd balanstotaal van **2.230.170.969,97 EUR** en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van **28.171.966,75 EUR**.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van het college van commissarissen

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door het college van commissarissen, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten.

Bij het maken van die risico-inschatting neemt het college van commissarissen de interne beheersing van de entiteit in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de entiteit van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de entiteit de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van het geconsolideerd geheel van M.I.V.B. per 31 december 2015, alsook van haar geconsolideerde resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Paragraaf inzake andere aangelegenheden

Gezien de meervoudige verplichtingen waarmee de onderneming geconfronteerd wordt, dient het beheersorgaan de interne controlemechanismen verder uit te zetten en de beheersmaatregelen te optimaliseren om de onzekerheden verbonden aan deze risico's te beheersen.

M.I.V.B. ontvangt subsidies waaraan voorwaarden gekoppeld zijn. Niet alle subsidies hebben reeds het voorwerp uitgemaakt van controles door de bevoegde instanties.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Brussel, 27 april 2016

HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN,

RSM BEDRIJFSREVISOREN CVBA, vertegenwoordigd door

Vinciane Maricq
Bedrijfsrevisor

Jean-François Nobels
Bedrijfsrevisor

MAZARS BEDRIJFSREVISOREN CVBA, vertegenwoordigd door

Philippe Gossart
Bedrijfsrevisor

Lieven Acke
Bedrijfsrevisor

Decharge

Wij verzoeken u decharge te verlenen aan de bestuurders voor de uitvoering van hun mandaat, alsook aan de commissarissen voor hun tijdens het afgelopen boekjaar vervulde opdracht.

Opgesteld in Brussel, op 26 april 2016.

De bestuurder - directeur-generaal,
Brieuc de MEEÛS

De voorzitter van de Raad van Bestuur,
Thomas RYCKALTS

**Brussel,
dat zijn wij allemaal**

www.mivb.be

KERNCIJFERS

8.003 medewerkers

370,2 miljoen ritten

44,7 miljoen afgelegde kilometers

4 metrolijnen

17 tramlijnen

50 buslijnen

11 nachtbuslijnen

.brussels
DAT ZIJN WIJ ALLEMAAL